

Vermenging van Wet en Evangelie aangetoond, en verworpen

Want gij hebt niet ontvangen den Geest der dienstbaarheid wederom tot vreeze; maar gij hebt ontvangen den Geest der aanneming tot kinderen, door Welken wij roepen: Abba, Vader! Rom. 8:15.

Geliefden, Gods Woord spreekt van tweeërlei machten. De macht van het koninkrijk der duisternis, en de macht van het Koninkrijk des Lichts. Over de heerschappij der dienstbaarheid en de heerschappij der vrijheid. Daarom geldt het ieder mens dat hij is onder de heerschappij der wet of onder de heerschappij der genade Gods in Christus Jezus. De mens heeft in Adam gezondigd, en is daarmee in een geestelijke doodstaat terecht gekomen. Want de ziel die zondigt, zou zekerlijk de dood sterven, Gen. 2:17, Ezech. 18:4. De reden of oorzaak van onze doodstaat is dus onze zonde. Weet u wat dit ook betekent, lezer? Dat waar geen zonde is, ook geen verderfenis, geen oordeel, geen vervloeking, geen verdoemenis, en geen dood meer is. Een mens ligt geestelijk dood geketend aan de ketenen der zonden in de klauwen des satans, alwaar de wet hem dag en nacht vervloekt en verdoemt, of hij is hieruit bevrijd door de tussentreding van Zijn bloedoffer en Zijn verworven gerechtigheid en heiligheid, dat door geestelijke toepassing in het uur der minne is gestreken aan zijn verloren/verkoren ziel voor God. Een derde tussenweg is er niet, lezer.

Toch leven we in een tijd waar velen een heimelijke derde weg krijgen voor geschilderd. Een bepaald grijs gebied waarin dienstbaren (*onder de wet*) in de vrijheid worden gepreekt. Deze dienstbare zielen zijn volgens hen door de overtuigingen der wet wederomgeboren geworden, en gaan vervolgens al wenend en biddend hun leven proberen op te knappen voor God vanuit een verbroken werkverbond. Ligt dan de verlossing van een barende moeder in haar tranen, in haar pijnen of in haar barensweeën? Of ligt haar verlossing in haar gebaarde kind, vergelijk Joh. 16:21? Volgens deze uitleg van leer is de zondaar aan de zijde Gods alrede verlost, op grond van zijn overtuigingen, van zijn tranen, van zijn bidden en reformeren voor God. Er wordt wel gezegd dat het in Christus moet komen, maar toch is die ziel alrede levend gemaakt, wederomgeboren, en van de zijde Gods alrede verlost. Welk een zielsmisleidende leer, lezer! Hoeveel overtuigde zielen zullen al handenwrijvend onder der prediking hebben gezeten, waaronder ze heimelijk in hun hart gezegd hebben: *“Ja het is waar, het moet voor mij nog wel in Christus komen, maar.....eenmaal door de overtuigingen levendgemaakt kan nooit meer verloren gaan voor God.”* Dit is de theologie van de duivel, lezer. Wat zegt u nou, schrijver? Ja ik zeg u, op grond van Gods Woord, dat deze zielsmisleidende uitleg van leer een verzinsel des satans is, regelrecht uit de onderste delen der hel vandaan. We zullen het u gaan bewijzen. Deze ROOMSE leer wordt zelfs gepreekt en geleerd door leraren die geen vreemdeling zijn van de genade Gods in Christus Jezus. Leraren die door de weg van Gods heilige recht verlost zijn geworden door bloed en water. Door het bloed der verzoening en door de verworven Geest van Christus, der levendmaking, der genade en der gebeden, der aanneming tot kinderen en tot vrijmaking. Hoe is het toch in de wereld mogelijk, dat iemand omtrent deze leerstukken tegen zijn eigen bevindingen staat in te leren/preken? Weet u wat dit betekent, lezer? Namelijk, dat we niet ver meer af zijn van het einde der tijden. Wat bedoel ik hiermee? Namelijk, dat de wijze maagden zijn niet wakende en niet nuchter meer zijn omtrent het belijden van de zuivere leer van Jezus Christus. Ze zijn ingesluimerd en betoverd geworden door de heersende leerdwalingen, door valse leraren en ambtsdragers, en hebben zich

geleidelijk aan mee laten slepen met de leringen waardoor ze omringd zijn geworden. Lees hier wat de Heere Jezus voorzegt heeft in het kader van de eindtijd: *“Alsdan zal het Koninkrijk der hemelen gelijk zijn aan tien maagden, welke haar lampen namen, en gingen uit, den bruidegom tegemoet. En vijf van haar waren wijzen, en vijf waren dwaazen. Die dwaas waren, haar lampen nemende, namen geen olie met zich. Maar de wijzen namen olie in haar vaten, met haar lampen. Als nu de bruidegom vertoefde, werden zij allen sluimerig, en vielen in slaap. En ter middernacht geschiedde een geroep: Ziet, de bruidegom komt, gaat uit hem tegemoet! Toen stonden al die maagden op, en bereidden haar lampen. En de dwaazen zeiden tot de wijzen: Geeft ons van uw olie; want onze lampen gaan uit. Doch de wijzen antwoordden, zeggende: Geenszins, opdat er misschien voor ons en voor u niet genoeg zij; maar gaat liever tot de verkopers, en koopt voor uzelfen. Als zij nu heengingen om te kopen, kwam de bruidegom; en die gereed waren, gingen met hem in tot de bruiloft, en de deur werd gesloten. Daarna kwamen ook de andere maagden, zeggende: Heer, heer, doe ons open! En hij, antwoordende, zeide: Voorwaar zeg ik u: Ik ken u niet. Zo waakt dan; want gij weet den dag niet, noch de ure, in welke de Zoon des mensen komen zal, Matth. 25:1-13.”*

Ja lezer, geloof het of niet, maar dit is de tijd waarin we nu leven. Dat blijkt namelijk uit alle dingen. Wanneer we letten op de vele natuurrampen om ons heen, wellicht door de verandering van het klimaat, heel de wereld spitst zich op Israel (en op het geestelijke Israel), God en Zijn volk moet uit onze samenleving verdwijnen, weg uit ons spreken, weg uit onze scholen, weg uit onze regering en rechtstaat, de Jodenhaat begint weer toe te nemen, Iran bereidt zich voor op een kernoorlog met Israel, de Roomse hoer (RKK) staat op instorten door de geopende beerput met al haar seksschandalen, de hele wereld wordt vergiftigd met hekserij en toverijen, en.....vele van Gods kinderen (en knechten?) zijn in slaap gevallen met de dwaze maagden. “En Hij zeide tot hen een gelijkenis: Ziet den vijgeboom, en al de bomen. Wanneer zij nu uitspruiten, en gij dat ziet, zo weet gij uit uzelfen, dat de zomer nu nabij is. Alzo ook gij, wanneer gij deze dingen zult zien geschieden, zo weet, dat het Koninkrijk Gods nabij is, Matth. 24:7-36.” Wist u dat een kind Gods vanuit een valse leer anderen tot een misleiding kan zijn? Dat is een ontzaggelijke zaak, lezer. Hij zal zijn kinderen er altijd op wijzen, dat het wel degelijk in Christus moet komen, maar toch misleidt hij z'n kinderen vanuit deze dwaalleer, waarin hij (onwetend en slapende) het leven en de behoudenis onder de overtuigingen en vloek/doem der wet leert. Hoe kunnen we dit dan voor zijn? Door zelf Gods Woord te gaan lezen en onderzoeken, lezer. U kunt namelijk niet met de genade van uw vader of moeder voor God verschijnen. Uw vader of moeder kan een zuivere zielsbevinding hebben, maar wel degelijk ontzaggelijk dwalen in de heilsleer tot zaligheid. Wees bij deze dus gewaarschuwd! We leven in een tijd dat velen lui zijn geworden en geen lust meer hebben om Gods Woord te onderzoeken. Als het over het uiterlijk gaat, of het hun mooie gezellige huisje betreft, kan men daar best een avondje mee volmaken. Maar wanneer het hun eeuwig huis betreft, dan onderzoekt mijn dominee het wel voor mij. Hij heeft er tenslotte voor geleerd, en kan me nauwelijks voorstellen dat hij een valse leraar is, want m'n bekeerde vader begeeft zich ook onder het gehoor van deze leraar. Ja dat kan best zijn lezer, maar wat nu wanneer uw bekeerde vader een wijze maagd is die in slaap gevallen is met de dwaze maagden. Kan dat dan, schrijver? Ja lezer, daar heb ik u toch net vanuit Mattheus 25 zeer duidelijk op gewezen. Gods Woord spreekt daar veel van, lezer. Ja maar, werpt u me weer tegen, in ons kerkverband worden er bij tijden toch nog wel zielen bekeerd. Ik zeg u, Gods volvoerd altijd Zijn Goddelijk raad. Al de verkorenen zullen er komen. Maar bedenk dat, God niet alleen Zijn volk tot zaligheid heeft

verkoren, maar ook de zuivere middelen daartoe. Daarbij behoort dus de zuivere woordbediening. Hang niet teveel aan een kerkverband, lezer. Want, God haalt Zijn volk overal vandaan. Bedenk toch ook dat Maarten Luther in de roomse kerk tot bekering gekomen is. Was daar de leer van Rome en al haar gruwelen mee te rechtvaardigen? Ook William Huntingtons' ziel werd gered in de Anglicaanse kerk. Maar was de dwaalleer en de inzettingen van de Anglicaanse kerk daarmee te verdedigen? Zo zouden we nog wel veel meer gevallen kunnen noemen waaruit blijkt, dat God Zijn genade niet verbindt aan een bepaald kerkverband. De geschonken en ondervonden genade Christi is een persoonlijke zaak, lezer. Kan God dan niet dwars door de dwalingen heen werken? Natuurlijk, daarvan heb ik u net twee voorbeelden genoemd. Maar het is in de kerkgeschiedenis wel telkens gebleken dat, wanneer de kerk de leerdwalingen ging afzweren en ging breken met misstanden, en hoererijen, God de lieve Heilige Geest Zich weer bij vernieuwing aan de zuivere Woordbediening ging paren. Wanneer was dat met name? Ten tijde van de apostelen, en ten tijde van de reformatie in Europa, geliefde lezer. Hoewel al Gods knecht hier op aarde slechts ten dele zullen weten, kennen, en profeteren, werd toen het Woord op z'n zuiverst bediend, en werden er toen ook de meeste zielen toegebracht tot het zaligmakende geloof in de Heere Jezus Christus. Dit is een onweerlegbaar feit waar werkelijk niemand om heen kan. En toch blijven we maar slapen, lezer. Want waar zijn de toegebrachte zielen in onze dagen? En dan bedoel geen overtuigde zielen, maar overbogen zielen. Zegt het me, waar zijn ze? Hier en daar nog een enkeling. Ik hoop dat u nu ook een wat dieper beseft krijgt, hoe erg het in dagen gesteld is. De dwalingen van de valse leringen liggen als een zware deken over Nederland heen gespreid, en de enkelingen die anderen wakker wensen te schudden zijn niet anders dan roependen in de woestijn. *Als nu de bruidegom vertoefde, werden zij allen sluimerig, en vielen in slaap. En ter middernacht geschiedde een geroep: Ziet, de Bruidegom komt, gaat uit Hem tegemoet! Mag ik u deze dingen nogmaals op uw onsterfelijke ziel drukken, lezer. Overdenk en overweeg deze dingen eens met uw Bijbeltje ernaast, en op uw knietjes God smekende om licht en wijsheid.*

Waar waren we gebleven? We hadden het over het grijze gebied, niet zwart en niet wit. Geen brede weg, maar ook geen smalle weg. Een gebied waar men zijn schuld thuis heeft gekregen, en deze onder hete tranen is gaan bewenen voor God in het verborgene. De zondaar heeft zijn doodsbrief ontvangen. God brengt de eeuwigheid in de tijd, en de zondaar wordt innerlijk gewaar dat sterven God ontmoeten betekent. En hoe zal dat moeten gaan met zulk een hemelhoge schuld van zonden en overtredingen? God zet de ploegschaar van Zijn heilige Wet in het hart van de zondaar. De zondaar gaat de breuk tussen God en zijn ziel proberen te helen vanuit een verbroken werkverbond. De zondaar gaat zijn leven reformeren. Al wat naar de zonde ruikt moet de deur uit. Mag ik u vragen, Wie deze dingen dan uitwerkt in het hart van die zondaar? *'Ja schrijver, dat doet de Heilige Geest',* zeggen er velen in onze dagen, *'deze zondaar gaat tot God leren kermen.'* *Dit zijn toch de eerste ristelingen van het nieuwe leven, dat moet het beginnende geestelijke leven zijn, want een dood mens gaat immers van en uit zichzelf nooit naar God vragen, is het wel?'*

Zondes Schuld is oorzaak/reden van doodstaat voor God

Het is zeker waar dat dit gewerkt wordt door de Heilige Geest. De hele wereld heeft gezondigd tegen God, en niemand voelt er iets van, tenzij de Heilige Geest het gebod der wet geestelijk inbrengt waardoor de zonden (en NIET de zondaar) levend worden in het hart van een

zondaar, Rom. 7:8-10. Door de wet is immers de kennis der zonde, zegt de apostel in Rom. 3:20. Waarom maken de overtuigingen der wet een zondaar dan niet levend? Omdat de wet niet uit het geloof is. Doch de wet is niet uit het geloof; maar de mens, die deze dingen doet, zal door dezelve leven, Gal. 3:12. Wie kan de geboden der wet dan nog houden? Immers niemand. Dat kon de mens alleen in Adam voor de zondeval in het paradijs. Het ingeschapen gebod der wet was de mens voor de val ten leve, en na de val ten dode geworden, Rom. 7:10. Wat kunnen we hieruit concluderen? Namelijk, dat de zonde de oorzaak of reden van de doodstaat van de mens is geworden. Door de zonde is er door de ingeschapen wet Gods, ook een straf op de bedreven zonde. Want waar geen gebod is, aldaar is ook geen overtreding, lezer. En waar geen wet is, daar is ook geen orde! De wet wijst dus de zonden aan, en beteugeld de overtredingen enigszins, anders zou het onleefbaar op deze aarde zijn. De wet brengt een ziel niet in de gevangenis, nee, hij laat de zondaar zien in welke gevangenis (van satan) hij geketend vast zit aan de zonden. Daarnaast verwekt Gods heilige wet toorn in het hart van een zondaar, omdat hij het kwade zijn toegevallen. In dit opzicht zet deze toorn jegens die wet aan tot zondigen. Wanneer een politieagent u (in naam der wet) een bekeuring geeft voor te snel rijden, dan verwekt dat toorn in uw hart. Zo ook geestelijk, wanneer Gods heilige wet een zondaar begint te overtuigen. Wanneer u uw kind iets verbiedt, dan is het geneigd om het toch te doen. Dat was vroeger op school immers ook zo. Wat verboden was, wilde we juist doen. Maar wanneer uw lieve buurvrouw u vriendelijk vraagt of u uw auto even wilt verplaatsen, omdat deze voor haar in de weg staat. Dan bent u eerder geneigd om hier gehoor aan te geven. Zie daar enkele simpele dingen uit het dagelijks leven. De wet verwekt toorn en verhard het hart, maar de liefde verbreekt. Zo ook geestelijk, lezer! Wanneer God een zondaar gaat bearbeiten tot zaligheid, dan maakt hij die zondaar eerst week door Zijn trekkende liefde, waardoor die zondaar een week hart krijgt. De zondaar gaat met een verbroken hart wenend op de knieën voor God. Zie daar hoe God de aarde in het hart van die zondaar week maakt, om Zijn ploegschaar erin te kunnen zetten. Deze liefde is echter de verbrijzelende liefde Gods in Christus nog niet, vergelijk Jes. 57:15. Nee lezer, hier beweent een zondaar zijn zonden voor een onbekend God in de hemel, die hij in beginsel lief gaat krijgen. Maar hij heeft er nog geen zicht op dat God, door de krenking en schending van Zijn heilige wet, (nog) geen gemeenschap met die zondaar kan hebben. Daartoe moet eerst Gods toorn en gramschap over zijn bedreven schuld worden gestild en geblust. Wanneer God die zondaar direct in Christus Zijn barmhartigheid zou bewijzen, wat zou God dan met Zijn eer doen, met Zijn deugden van toorn, gramschap, rechtvaardigheid en heiligheid, doen...?? Als God geen vereffening zou opeisen in het hart van die zondaar, en hem meteen de vergeving der zonden schenken zou, dan zou Gods' heilig en rechtvaardig Wezen ophouden te bestaan. God moet daarom eerst het recht van Zijn ingeschapen wet, in het hart van die zondaar op gaan eisen, Rom. 8:4a, wil Hij in Christus ooit gemeenschap met die zondaar kunnen hebben. Doordat die zondaar Gods ingeschapen wet had geschonden, had gekrenkt, door overtreding, is het Wezen Gods ook aangevallen geworden. We zeggen niet voor niets, God is liefde, God is barmhartig, ...maar we vergeten zo vaak dat God ook rechtvaardig en heilig is. Een Heilig God kan daarom geen enkele gemeenschap met een onheilige hebben. Een rechtvaardig God die de overtreding jegens Zijn heilige wet moet bestraffen, kan geen gemeenschap hebben met een onrechtvaardige wetsovertreder. U zegt me, waarom kan dat dan niet? Dat heeft met Gods heilige deugden te maken, waarin God door Zijn wet en heilig recht verheerlijkt wordt.

Onderscheid tussen geloof in de Wet en geloof in het Evangelie

Ik heb het weleens van een dominee gehoord die eens op een gezelschap was, waar hij een vrouw hoorde vertellen over de tijd van haar eerste overtuigingen. *“Het eerste kruimeltje geloof wat ik ontving was, dat ik ging geloven dat ik geen geloof had.”* Aldus deze vrouw. Op zich genomen best een heldere en zuivere opmerking wanneer we op de bevinding der zaken letten, lezer! Als we maar goed in de gaten houden, dat dit het zaligmakende geloof in het heilig Evangelie nog niet is. Nee, hier werd haar het geloof in Gods heilige wet geschonken. Dit geloof gaat zijn vruchten pas afwerpen, wanneer het middels een onhoudbare nood geschonken wordt in het hart van een zondaar. Wanneer dit geloof in de wet in beginsel geschonken, en een zondaar hete tranen gaat wenen over zijn bedreven zonden, dan liggen hier ook liefdestrekkingen in verborgen, lezer. Wanneer er geen liefde in was, zou het enkel geestelijke benauwdheid uitwerken in het hart van die zondaar. Maar dit is de verbrijzelende liefde Gods in Christus nog niet, waardoor de Geest der genade/der aanneming tot kinderen Christus in het hart van een zondaar verheerlijkt. Indien dit wel de Evangelische liefde Christi alrede was, dan zou God Zelf Zijn heilige Wet en heilig Evangelie met elkaar vermengen. Welke liefde is het dan, en waar komt deze liefde dan vandaan?, zou de volgende vraag kunnen zijn. Vroeger zeiden de oudjes weleens dat God zeer goedertieren is in Zijn liefdeslokkingen. De overtuigde zondaar wordt daar innerlijk gewaar dat God tiert van goedheid jegens een slecht zondaar. Of veracht gij den rijkdom Zijner goedertierenheid, en verdraagzaamheid, en lankmoedigheid, niet wetende, dat de goedertierenheid Gods u tot bekering leidt?(Rom. 2:4) Deze liefde gaat uit van Goddrie-enig, en is niet te onderscheiden. Want, de zondaar krijgt door die trekkende liefde een liefde in zijn hart tot een onbekend God in de hemel. Er is dus een droefheid over de zonden onder de wet, en een droefheid naar God onder het Evangelie. Het wettische berouw beweent de bedreven zonden voor God, en het evangelisch berouw beweent de vergeven zonden aan de voeten van de Heere Jezus. Zie daar het verschil, lezer. Leg daar gerust uw hart eens naast.

God eist Zijn Beeld terug

De gehele wereld zal eens door de Heilige Geest overtuigd worden, van zonde omdat ze in Hem niet geloofd hebben, en Hem daarmee voor een Leugenaar gehouden hebben, 1 Joh. 5:10. Dan ook bij hen die God verkoren heeft tot zaligheid, schrijver? Jazeker, ook bij de verkorenen Gods, lezer. God eist in/bij ons allen de vereffening, de vergelding, c.q. de gerechtigheid op. Dat is de volkomen gehoorzaming jegens Zijn heilige wet, waarin God de mens geschapen heeft. Dat is het Beeld Gods waarin Hij de mens geschapen heeft, naar ware wijsheid, kennis, gerechtigheid en heiligheid. De mens was in het paradijs heilig, en daarom waren zijn werken heilig. De mens was in gerechtigheid geschapen, en daarom kon hij een volkomen gehoorzaamheid jegens Gods ingeschapen wet betrachten. Die wet was hem zelfs ten leve, zo schreven we alreeds eerder. Ja lezer, dit Beeld eist God rechtvaardig van Zijn schepsel terug. En waar de mens hieraan nu niet kan voldoen, moet God hem straffen. Want er zal een vergelding moeten komen. Ja maar schrijver, de Heere Jezus is toch voor Zijn verkoren volk aan het vloekhout op Golgotha gestorven, roept iemand mij toe...?? Ja lezer, dat is zeker waar. Maar Christus is niet alleen een Middelaar van verwerving, maar ook een Middelaar van toepassing. God de Vader heeft in de volheid des tijds de rechtvaardigheid en de heiligheid opgeëist in het hart van Zijn eigen lieve Zoon. Want de mens kon vanuit het verbroken werkverbond immers nooit meer zalig worden? Waarom dan niet? Omdat Gods heilige wet

voor de mens krachteloos geworden is door zijn zondige vlees, Rom. 8:3. Hoe moest er dan aan deze eis worden voldaan? Dat was de vraag, waar God de Vader van eeuwigheid mee zat, met alle verschuldigde eerbied gesproken. God wist naar Zijn alwetendheid dat de mens ten dode zou vallen, en dat Hij daardoor geen gemeenschap meer kon hebben met Zijn verkorenen. Maar hoe zou God de mens daaruit weer oprichten ten leve? Toen is er een stilte geweest, waarin Christus naar voren trad om Zich bereidwillig te tonen, een Borg en Middelaar voor de verkorenen des Vaders te willen wezen. Hij zou die Heilige wet dragen die de Vader de verkoren zondaar ten leve had gezet, lees Psalm 40:8-9, vergelijk Jer. 3:19. En de Zoon des Mensen is gekomen, van de hoge hemel naar deze zondige aarde. *Maar wanneer de volheid des tijds gekomen is, heeft God Zijn Zoon uitgezonden, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet; Opdat Hij degenen, die onder de wet waren, verlossen zou, en opdat wij de aanneming tot kinderen verkrijgen zouden, Gal. 4:4-5.* God in Christus heeft die vergelding die Zijn Vader eiste, voor Zijn volk voldaan. Hij heeft vereffend wat Zijn volk niet kon wegdragen. Hem is de ongerechtigheid van Zijn volk toegerekend geworden, waarop Hij Zijn leven en bestaan voor God in gerechtigheid(=gehoorzaamheid) heeft afgelegd. Hij heeft betaald wat zij niet konden betalen. Hij heeft de schuld en de vloek weggedragen, en meegenomen in Zijn graf. Welke overgeleverd is om onze zonden, en opgewekt om onze rechtvaardigmaking, Rom. 4:25.

Toepassing van volbrachte Offer

In de toepassing van deze door Christus' verworven zaak, wordt die zondaar dus ene plant met Hem in Zijn kruis- en vloekdood, en ene plant met Hem in Zijn opstanding ten leve. Kijk lezer, en deze geestelijk opstanding is nu de wedergeboorte of levendmaking. De mens had door zijn zondige overtreding de vloek over zich heengetrokken, waardoor hij zijn bestaan voor God onder deze zelfde vloek moest afleggen, wilde hij ooit weer in Christus een herboren, rechtvaardig en heilig schepsel voor God wezen. Is dan de mens na deze wedergeboorte dan weer net zo heilig en rechtvaardig voor God, als dat hij in Adam voor de zondeval voor God was? Immers neen, want Christus is zijn heiligheid en zijn rechtvaardigheid voor God door toerekening geworden. Die zondaar blijft zwart in zichzelf, maar rein, schoon, sierlijk en lieflijk in Hem. *Maar uit Hem zijt gij in Christus Jezus, Die ons geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing, 1 Kor. 1:30.* De (verkoren) mens was door toerekening in de eerste Adam ten dode gevallen, en daarom ook door toerekening in de Tweede Adam rechtvaardig ten leve opgericht, lees Rom. 5:14-19. De toepassing van deze verworven zaak verduidelijkt de apostel Paulus aan het begin van Romeinen 7 middels een beeldspraak, die we vanuit 1 Kor. 1 vers 39 waarin het volgende staat geschreven: *Een vrouw is door de wet verbonden, zo langen tijd haar man leeft; maar indien haar man ontslapen is, zo is zij vrij, om te trouwen, dien zij wil, alleenlijk in den Heere.* In het begin van Romeinen 7 vergelijkt de apostel de verkoren Kerk van Christus dus met een vrouw. Deze vrouw mocht pas hertrouwen wanneer de heerschappij van haar eerste man teniet is gedaan, anders is zijn een overspeelster. Hoe anders dan door de dood kan deze heerschappij teniet worden gedaan? Welnu zegt de apostel, zo ook bij u mijn broeders, eerst was u onder de strenge heerschappij der wet die u gedurig veroordeelde, afkeurde, vervloekte en verdoemde voor God. Deze vloek werd voor u het zwijgen opgelegd toe u door het (geestelijk) Lichaam van Christus de kruisdood met hem stierf, vrij vertaald. Lees hier: *Weet gij niet, broeders! (want ik spreek tot degenen, die de wet verstaan) dat de wet heerst over den mens, zo langen tijd als hij leeft? Want een vrouw, die onder den man staat, is aan den levenden man verbonden door de wet; maar indien de man gestorven is, zo is zij vrijgemaakt van*

de wet des mans. Daarom dan, indien zij eens anderen mans wordt, terwijl de man leeft, zo zal zij een overspeelster genaamd worden; maar indien de man gestorven is, zo is zij vrij van de wet, alzo dat zij geen overspeelster is, als zij eens anderen mans wordt. Zo dan, mijn broeders, gij zijt ook der wet gedood door het lichaam van Christus, opdat gij zoudt worden eens Anderen, namelijk Desgenen, Die van de doden opgewekt is, opdat wij Gode vruchten dragen zouden. Want toen wij in het vlees waren, wrochten de bewegingen der zonden, die door de wet zijn, in onze leden, om den dood vruchten te dragen. Maar nu zijn wij vrijgemaakt van de wet, overmits wij dien gestorven zijn, onder welken wij gehouden waren; alzo dat wij dienen in nieuwigheid des geestes, en niet in de oudheid der letter, Rom. 7:1-6.

Besloten tot op het zaligmakend geloof onder de Wet

Een mens wordt dus door zijn overtredingen onder de heerschappij der wet gehouden. Zolang de zonden nog niet zijn verzoend en/of zijn weggedaan, blijft het oordeel over deze overtredingen overeind staan. Maar deze mens is ook besloten tot op het zaligmakende geloof dat in Christus aan zijn verloren/verkoren ziel geopenbaard zal worden, zegt de apostel in Gal. 3:23. *Doch eer het geloof kwam, waren wij onder de wet in bewaring gesteld, en zijn besloten geweest tot op het geloof, dat geopenbaard zou worden.* Waarom dan? Omdat hij niet kan, c.q. geen vermogen heeft om in Christus te geloven. Hij heeft geen handen en voeten om geestelijk tot Hem te gaan. De banden der wet houden hem gevangen en onthouden hem de geestelijke vrijheid die in Christus is, en het zaligmakende geloof waardoor hij met Christus verenigd kan worden. De wet is die zondaar wel een tuchtmeester tot Christus, maar hij verkondigt hem geen Christus. De wet drijft die zondaar wel als een bloedwreker uit naar Christus, maar baart hem geen Christus. Waarom dan niet? Omdat de wet niet uit het zaligmakende geloof is, Gal. 3:12. Maar wanneer de zonden door de weg van Gods heilig recht teniet zijn gedaan door de geestelijke kruisdood met Christus te zijn gestorven, dan heeft de heerschappij der wet(=eerste man) geen zeggenschap meer over die gestorven zondaar. Zijn veroordelende kracht doet hem dan niets meer, omdat de reden van zijn doodstaat(=zonden) begraven en volkomen is weggedaan. Waar God geen zonden meer ziet, zal Hij deze ook nimmermeer gedenken. Want Hij werpt ze dan van Zich, zover het oosten verwijderd is van het westen. Gods volk is de macht der zonden afgestorven, lees Rom. 6:2. Want de wet des Geestes des levens in Christus Jezus heeft mij vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods, Rom. 8:2. Kijk lezer, en waar nu de zonden weg is, daar is dus ook geen veroordeling, geen straf, en geen banden meer. Daar is de zondaar met en door Christus in Zijn vrijheid gesteld. Daarom zegt de apostel, want gij zijt niet (meer) onder de wet maar onder de heerschappij der genade, Rom. 6:14. *Want ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gode leven zou. Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons van God, Die mij liefgehad heeft, en Zichzelven voor mij overgegeven heeft, Gal. 2:19-20.*

Tweeërlei werking van de Heilige Geest

Nu dan, door deze voldoening is het dan toch door Hem volkomen volbracht, schrijver? Nee lezer, we schreven het al, Hij is niet alleen een Middelaar van verwerving maar ook een Middelaar van toepassing. Deze verworven zaak moet dus worden toegepast aan het hart van een verkoren zondaar, hier in de tijd. Hoe doet God dat dan? En nu ben ik gekomen bij mijn tekst, lezer. *Want gij hebt niet ontvangen den Geest der dienstbaarheid wederom tot vreeze; maar gij hebt*

ontvangen den Geest der aanneming tot kinderen, door Welken wij roepen: Abba, Vader! Rom. 8:15. Deze woorden schrijft de apostel aan de verlore christenen te Rome. Toen zij door Christus verlost waren geworden, werden ze ook bedeed met de verworven Geest van Christus Die in hen kwam wonen, Gal. 4:6-7, Rom. 8:9, Joh. 16:13-15. Maar voordat zij deze zaak deelachtig waren geworden door het zaligmakende geloof, waar Rom. 5 vers 1-2 over spreekt, ontvingen zij de Geest der dienstbaarheid tot schrik en vreeze. Zijn er dan twee Heilige Geesten, schrijver? Nee lezer, er is maar een Heilige Geest met een tweërlei geestelijke werking. We schreven u al eerder, dat de gehele wereld gezondigd heeft, maar slechts weinigen daar last van hebben. Wanneer krijgt een mens dan last van zijn zonden? Namelijk, wanneer God door Zijn heilige Geest het gebod der wet geestelijk inbrengt in het hart van een zondaar, waardoor de zonde levend worden gemaakt, Rom. 7:8-10. Want door de wet is de kennis der zonden, Rom. 3:20. Wanneer God dan Zijn heilig gebod inbrengt in het hart van die zondaar, dan doet God dit door middel van de Geest der dienstbaarheid tot vreeze Die het uit de wet neemt en het tot een geestelijke veroordeling verkondigt in het hart van die zondaar. In Joh. 16 vers 14 staat de geestelijke werking van de verworven Geest van Christus verwoord, Die ook wel de Geest der genade, of de Geest der gebeden, of de Geest der aanneming tot kinderen wordt genoemd. Deze werking is eigenlijk precies het tegengestelde van de Geest der dienstbaarheid tot vreeze. *Die Geest zal Mij verheerlijken; want Hij zal het uit het Mijne nemen, en zal het u verkondigen.* Om nu even vanuit de bewoordingen van onze tekst uit Rom. 8 vers 15 te blijven spreken, kunnen we dus zeggen dat de Geest der aanneming tot kinderen het uit het Evangelie neemt, en de beloftenissen uit dit Evangelie tot vrijheid, tot verlossing, tot vrede, tot blijdschap en zaligheid geestelijk verkondigt in het hart van een verkoren zondaar. Maar m'n geliefde lezer, dit geschiedt pas nadat die zondaar zijn bestaan voor God geestelijk heeft afgelegd onder de vloek van Gods heilige wet tot een volkomen betaling. De volgende vraag zou kunnen zijn of deze twee werkingen van de Heilige Geest dan niet met elkaar botsen, of met elkaar in tegenspraak zijn? Daarop geeft de apostel in zijn brief aan de Galaten een zeer helder antwoord : *“Is dan de wet tegen de beloftenissen Gods? Dat zij verre; want indien er een wet gegeven ware, die machtig was levend te maken, zo zou waarlijk de rechtvaardigheid uit de wet zijn. Maar de Schrift heeft het alles onder de zonde besloten, opdat de belofte uit het geloof van Jezus Christus aan de gelovigen zou gegeven worden. Doch eer het geloof kwam, waren wij onder de wet in bewaring gesteld, en zijn besloten geweest tot op het geloof, dat geopenbaard zou worden. Zo dan, de wet is onze tuchtmeester geweest tot Christus, opdat wij uit het geloof zouden gerechtvaardigd worden. Maar als het geloof gekomen is, zo zijn wij niet meer onder den tuchtmeester. Want gij zijt allen kinderen Gods door het geloof in Christus Jezus. Want zovelen als gij in Christus gedoopt zijt, hebt gij Christus aangedaan, Gal. 3:21-27.”*

Geen vermenging van werking Heilige Geest

Er is dus geen vermenging van deze twee geestelijke werkingen die er vanuit God de Heilige Geest door de Wet en het Evangelie uitgaan, lezer. God werkt altijd eerst door de veroordelende kracht van Zijn heilige wet en pas daarna door de heilzame kracht van Zijn heilig Evangelie. We zijn wat afgeweken van de vraag, van hoe God dan de door Christus' verworven zaak geestelijk toepast aan het hart van een verkoren zondaar. Eigenlijk heel eenvoudig, lezer. Die zondaar gaat de voetstappen van Christus drukken onder de vloek van Gods heilige wet. Hij droeg de volle lading, zij slechts de sprankelen van die vloek. Christus kwam op aarde, geworden uit een maagd, geboren en geworden onder de vloek en

dienstbaarheid der wet. Wanneer de Geest der dienstbaarheid tot vreeze in beginsel het gebod van Gods heilige wet geestelijk inbrengt in het hart van die zondaar, dan ziet ook die ontwaakte zondaar dat hij onder de vloek der wet geboren is geworden. Die veroordelende wet doet hem zijn ketenen gevoelen, waaraan hij vast gekluisterd zit aan de vader der leugenen. Hier besef die zondaar al wenende voor God, dat hij zich onder de vloek en de heerschappij der wet bevindt. De reden dat hij daarin zit, was de zonde. Dat zeiden we u al eerder. De zonden moet dus weggenomen / teniet gedaan worden, wil hij ooit uit deze heerschappij van schrik en vreeze verlost kunnen worden. Want, waar geen zonde meer is, daar is ook geen straf, geen oordeel, geen vloek, geen doem, en geen hel meer. Hoe heeft Christus dan de zonden voor Zijn volk weggedragen, lezer? Namelijk, door Zijn heilig en gehoorzaam leven en met name door Zijn gewillig sterven aan het kruishout op Golgotha. Want, de ziel die zondigde, moest immers de dood sterven. Zo ook Christus, Die door toerekening als de grootste Zondaar gestorven, zonder enige zonden bedreven te hebben! Hij is de hel tot een hel geworden, de zonden tot zonden, en heeft de dood overwonnen. Maar, zo Hij nu Zijn bestaan voor een rechtvaardig God, Die onmogelijk om de zonden van Zijn volk heen kon, heeft afgelegd, zo ook in de toepassing bij Zijn verkoren kinderen. Daarvan zegt de apostel in Rom. 6 vers 5-7 het volgende: *“Want indien wij met Hem een plant geworden zijn in de gelijkmaking Zijns doods, zo zullen wij het ook zijn in de gelijkmaking Zijner opstanding; Dit wetende, dat onze oude mens met Hem gekruisigd is, opdat het lichaam der zonde te niet gedaan worde, opdat wij niet meer de zonde dienen. Want die gestorven is, die is gerechtvaardigd van de zonde.”*

Rechtvaardigheidsgevoel van zondig mens, en van heilig God

Ik zal het met een voorbeeld proberen uit te leggen. Na de val is het verstand van de mens verduisterd geworden, aangaande de eerste tafel der wet. De mens weet van nature niet meer wie zijn Schepper is. Een os kent zijn bezitter, en een ezel de krib zijns heren; maar Israel heeft geen kennis, Mijn volk verstaat niet, Jes. 1:3. Maar aangaande de tweede tafel weet de mens van nature nog wel iets. Daarvan zegt de apostel in Rom. 2:14 het volgende: *Want wanneer de heidenen, die de wet niet hebben, van nature de dingen doen, die der wet zijn, dezen, de wet niet hebbende, zijn zichzelf een wet.* Zelfs de indianen wisten dat diefstal, moorden, liegen en bedriegen, slechte dingen waren. Ze gevoelden niet dat ze daarmee tegen God zondigden, maar de stem in hun geweten zij hen dat deze dingen slecht waren. Dat dit de Stem van God is, daar staan slechts weinigen bij stil. Wat ik hiermee wil aantonen is, dat ieder mens zelfs na de val in Adam een zekere mate van rechtsgevoel in zich heeft overgehouden. U (en ik) zou het wellicht een verschrikking vinden wanneer u met de verkrachter van uw dochter aan het werk zou moeten gaan, terwijl deze man eigenlijk in de gevangenis had moeten zitten. Ziet u? Wanneer u met deze man dagelijks zou moeten werken, zou dat een vergelding en wraakgevoelens in uw hart oproepen, waardoor u innerlijk zegt: *‘wanneer dan de overheid zo slap is om deze man niet rechtvaardig te straffen, dan zal ik het op mijn tijd en op mijn manier zelf wel even doen.’* Zie daar wat in ons aller hart van nature leeft, geliefde lezer. Nu dan, wanneer een zondig mens dit rechtvaardigheidsgevoel nog enigszins in zich heeft, hoeveel te meer zou het dan wel niet moeten zijn bij een heilig, rechtvaardig en goeddoend God in de hemel, Die niet anders dan Zijn schepping doet onderhouden, dagelijks zorgt voor mens en dier, en daar niet anders voor terug krijgt als een gruwelijke schending jegens Zijn heilige wet....?? “Zo wete dan zekerlijk het ganse huis Israels, dat God Hem tot een Heere en Christus gemaakt heeft, namelijk dezen

Jezus, Dien gij gekruist hebt!", roept Petrus met verheven stem tot de menigte die voor hem stond. Dat predikt de geroepen apostel Petrus door de Geest en Gods Geest komt er mee. Hoe dan? Namelijk, altijd eerst door de Geest der dienstbaarheid tot vreze. Want, lees hier wat de vrucht is op de veroordelende prediking van de apostel Petrus. "En als zij dit hoorden, werden zij verslagen in het hart" Zie hier de werking van de Geest der dienstbaarheid tot vreze, Die hen het geloof in Gods heilige wet kwam te schenken, lezer. Hier werden zij de toorn en de gramschap Gods over hun bedreven zonden en ongeloof innerlijk gewaar. Het Evangelie bedekt, maar de Wet ontdekt en legt bloot wat door het Evangelie overdekt moet worden. En Die gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde, en van gerechtigheid, en van oordeel: Van zonde, omdat zij in Mij niet geloven, Joh. 16:8-9. Hier werden de Pinksterlingen er geestelijk diep van overtuigd dat zij Hem Die zij gekruist hadden, nimmer geloofd en aangenomen als de Christus de Zone Gods en der mensen. Integendeel, ze hadden Hem verworpen door hun ongeloof en Hem doorstoken met hun woorden en boze werken. Daar kregen ze nu de schuld van in te leven. Waarop zij door God in een onhoudbare nood worden geplaatst, uitroepende : "en zij zeiden tot Petrus en de andere apostelen: Wat zullen wij doen mannen broeders?" Kijk lezer, hier was nu plaats gekomen voor de prediking van het Evangelie. Hier werd de gehoorzaming jegens Gods heilige wet in hun zielen opgeëist, en hadden zij niets meer tot betaling. Kijk lezer, en waar God nu de gerechtigheid opeist, aldaar moet een zondaar geestelijk voor God omkomen in zijn ongerechtigheden voor God. Nu is er plaats gekomen voor het heilzame werk van de verworven Geest van Christus, c.q. de Geest der genade en der gebeden, ofwel de Geest der aanneming tot kinderen. Deze Pinksterlingen gaan met een laatste noodkreet om redding, verloren voor God als in een punt des tijds. Waarop de apostel Petrus hen direct het Evangelie tot verlossing en vrijheid mag prediken: "En Petrus zeide tot hen: Bekeert u, en een iegelijk van u worde gedoopt in den Naam van Jezus Christus, tot vergeving der zonden; en gij zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen, Hand. 2:38." Misschien begrijpt u nu de uitspraak van Gods wraakoefenend gericht des hemels, waardoor Hij een vergelding of vereffening opeist in het hart van een zondaar. Dat zal God bij ons allen eens gaan doen. Kijk lezer, als u hier iets van verstaat, dan begint u iets van Gods wet te verstaan, Rom. 7:1a, *Weet gij niet, broeders! want ik spreek tot degenen, die de wet verstaan, dewelke een geestelijke spiegel is van Gods heilige recht.*

Kohlbrugge over de Geest der dienstbaarheid tot vreze:

"Velen zijn er onder ons, die uiterlijk de Wet kennen en geleerd hebben, zonder evenwel de stem van God zo in het vuur vernomen te hebben, dat zij daardoor van doodsangst niet wisten, waar te blijven. Tot deze zeg ik, dat al wie Leven uit God ontvangt, een tijd kent, waarin hij de stem van God in zo'n donder en bliksem, in zo'n vuur vernomen heeft, zoals eertijds de kinderen Israëls Ik wens degene geluk, wie de stem Gods, de stem van Zijn Wet, zo in de oren gedonderd heeft of dondert, dat hij daarover geheel verschrikt en als doodgeslagen is. "Gij zult geen andere goden voor Mijn Aangezicht hebben! ... Gij zult niet begeren", dat is de stem van de levende God uit het midden des vuurs! Dit gebod en verbod moet bij u waarheid worden; het recht der Wet moet in u vervuld zijn. Wat heeft God aan uw ganse christendom, als u voor zo'n stem niet beeft en uitroept: "Wee mij. Hier hoor ik tot mij het woord: u zult niet begeren, u zult niet dit, u zult niet dat! ... En, ik ben een afgodendienaar, een moordenaar, een hoereerder en echtbreker, een dief en rover, een lasteraar van God en van mijn naaste, een weerspannige, en ... ik kan niet geloven; ik heb de eeuwige dood verdiend." Ik herhaal het: Wat heeft de levende God aan al dat praten van uw geloof, als gij u vleit met dingen, die toch bij u geen waarheid, geen werkelijkheid zijn! De

Wet laat zich niet in een graf werpen. Die mens bedriegt zichzelf, die Gods stem verneemt en niet verbrijzeld wordt, die niet verslagen in angst des doods belijdt: Dit "gij zult niet" is niet bij mij. De zodanige misleidt zijn hart, wie het er niet om te doen is, dat dit "gij zult niet" bij hem in vervulling gekomen zij. Waarheen dan nu, opdat dit bij u in vervulling gekomen zij? De berg der heiligheid op met uw verontschuldigen? Met uw goede voornemens, met het u in acht nemen voor verdere zonden? Wie er lust toe heeft, die wage het, maar hij zal verpletterd worden. Naar God wilt u heen? Naar God met berouw, met boete, met veel tranen? Maar Hij spreekt in een vuur en in een gloed van toorn, die u verteert!

Kohlbrugge over de Geest der aanneming tot kinderen:

O, welgelukzalig hij, die met een verbrijzeld en verslagen hart, bij het gevoel van Zijn verdoeming, buigend onder het recht Gods, in doodsbenauwdheid het woord verneemt: "Uit het midden van u heb Ik een Profeet verwekt, naar Hem zult gij horen." God laat Zich met geen zondaar in. Geest kan Zich niet inlaten met het voor Hem verdoemde vlees. Maar God in Zijn ontferming geeft en heeft gegeven een Profeet, naar Hem moeten wij gaan. Dezen Profeet houd ik u voor; Zijn Naam is: Jezus Christus. Wie zich vervloekt en verdoemd gevoelt, wie in een doodsangst beeft voor de stem van de heilige God, die hore deze Profeet, gelijk God het heeft bevolen. Wie niet in overeenstemming is met de Wet, die is de eerste dood gestorven; wie echter Hem, deze Profeet, niet hoort of wie Hem veracht, die sterft de tweede dood; wie Hem hoort, die ademt Hij van Zijn lippen eeuwig leven in de ziel; van deze neemt Hij weg de drievoudige dood. Wat weten wij zonder deze Profeet van God? Slechts dit: Hij is een verterend Vuur, en wij zijn verloren. Wat doet deze Profeet, als u bij Hem ter school gaat, u door Hem laat onderwijzen? Hij bestraalt u met Zijn wonderbaar licht, Hij openbaart Zichzelf aan u als de Waarheid, en u ziet al de banden der duisternis en der onkunde van God van u afgeworpen. Hij openbaart u de ganse zaak uwer zaligheid, de ganse raad Gods, hoe dat alles waarheid is in Hem, de Heere Jezus, en Hij geeft u Zijn Geest. Hij neemt de blindheid, de aangeboren onwetendheid van u weg. Hij leert u, dat deze in vuur en gloed sprekende God, deze rechtvaardige Rechter door Hem uw Vader is; dat Hijzelf aan Diens gerechtigheid voldaan heeft, en dat Hij dit "Gij zult niet" voor u vervuld heeft. Voorts leidt Hij u in de hoofdstukken van Zijn leer, hoe Hij voor u van God is uitgezonden; hoe Hij is geworden uit een vrouw, geworden onder de Wet; hoe Hij een vloek geworden is voor u, om u van de vloek der Wet te verlossen, en hoe Hij u een eeuwige zegen, eeuwige gerechtigheid, eeuwig leven heeft aangebracht van de Vader, zodat er geen verdoemenis voor u is, omdat Hij u in Zich heeft opgenomen. En zo brengt Hij u naar Gethsémané, voert u voor de geestelijke en voor de wereldlijke rechterstoel; Hij neemt u met Zich op Golgotha, aan het kruis, in het graf; Hij staat met u op uit de doden, vaart met u op ten hemel. Als nu verrast Hij u, zeggende tot u: Zie, dit Mijn paradijs is het uwe; u hebt de verlossing van al uw misdaden in Mijn bloed; u hebt recht op de liefde Mijns Vaders, recht op de erfenis. En met dit Zijn onderwijs, waarin Hij gedurig het geloof in uw hart werkt, herschept Hij u, geeft u zijn gezindheid, ook Zijn Geest, en werpt aldoor Zijn licht, het licht van Zijn genade, op dit "Gij zult niet", opdat u gedurig op Hem ziet, u aan Hem houdt, en zo zult u niet alleen doen, maar zo doet u werkelijk de goede en heilige en volmaakte wil van God, zonder dat u het weet. Genoeg, dat u dit éne weet: "Zonder U, o mijn Profeet, mij van God gegeven, vermag ik niets." Vervloekt is het volk, dat de Wet niet bewaart, dat deze Profeet niet hoort en niet gelooft! Gezegend is het volk, dat bij Hem ter school gaat, en alleen dit weet, dat het zonder Hem niets weet en ook niets vermag! O, welk een goede, geduldige Leraar is Hij! "Spreek, Heere, Uw dienstknecht hoort!" AMEN." (Citaat uit preek over Deut. 18:15-19)

William Huntington over de Geest der dienstbaarheid tot vreze:

"Een bevindelijke, geestelijke, hartgrondige kennis van de Heere Jezus Christus, moet bezeten worden voordat het eeuwige leven kan worden gekend, gevoeld af genoten. Hoofdkennis gaat van hoogmoed vergezeld, en stelt de mens aan de verdoemenis van de duivel bloot, terwijl hartgrondige kennis vergezeld is van het eeuwige leven. U begint uw verhandeling over de kennis aan het verkeerde einde. De zondaar leert zijn eerste les in de godsdienst niet uit het Evangelie maar uit de wet. Hij begint niet met Jezus Christus, maar met de Vader. Een iegelijk die het gehoord, en van de Vader geleerd heeft, komt tot Mij. De zondaar zal nimmer hongeren, noch dorsten naar de gerechtigheid, voordat het vonnis des doods hem eetlust geeft. God, die een verterend Vuur is, komt nabij de uitverkoren zondaar ten oordeel, en verschijnt in Zijn vurige wet. Dan roept hij tot God in zijn druk, en wordt verlost; maar is hij zeker dat hij zijn antwoord krijgt uit de schuilplaats des donders. Psalm 81 : 7. Hier krijgt de arme zondaar zijn eerste indrukken van de ontzagelijke eigenschappen Gods, die te diep voor de tijd zijn en de eeuwigheid indringen om nooit meer onzichtbaar te worden. In de spiegel van de wet komt Gods heiligheid te voorschijn. In dit verbaasd gezicht wordt de vreselijke melaatsheid van het hoofd tot de voeten, beide inwendig en uitwendig ontdekt. Deze beschouwing brengt de schuld en onreinheid van de bodem van het hart in beweging, terwijl de heersende besmetting een walgelijke ziekte blijkt te zijn. Alle uitwendig vernis, dode werken, droge vormelijkheid, goede naam, vals vertrouwen, toevlucht der leugens en wettische hoop, ... allen vinden tezamen hun begrafenis; of vliegen weg als kaf van de dorsvloer; of als schoorsteenrook; zodat er geen plaats voor gevonden wordt. Het is dit gezicht en geroep van de Serafs: "Heilig! Heilig! Heilig!", dat de profeet Jesaja het aangezicht deed bedekken en uitroepen Onrein! Onrein! Bij het gezicht der Goddelijke heiligheid in de wet, wordt de zonde levende, en de Gerechtigheid past het vonnis toe. De zondaar heeft ook geen enkele pleitgrond om er op aan te dringen waarom dat niet spoedig ten uitvoer zou worden gelegd. Zijn mond word gestopt en hij is schuldig voor God geworden. Zo'n zondaar ziet én gevoelt dat God strikt rechtvaardig is. Hier gaan al zijn vroegere inbeeldingen, van een God Die enkel genade is, hem verlaten en ontvallen. De waarheid Gods, is niet minder verschrikkelijk voor de zondaar dan Zijn gerechtigheid. Hij ziet dat God gesproken, en Zijn toorn tegen de zonden geopenbaard heeft; en Zijn vloek over de overtreder heeft uitgesproken, én verklaard heeft, dat Hij de onschuldige geenszins zal onschuldig houden. En trouw moet Hij zijn aan Zijn eer, en aan het woord dat uit Zijn lippen gegaan is. Derhalve ziet de arme zondaar geen weg van ontkoming. Hij doet belijdenis; hij schreeuwt om genade; hij grijpt elke beweegreden aan die onder zijn bereik licht. Hij keert zijn voet naar het getuigenis, en haast zich, en vertraagt niet om de geboden te onderhouden. Hij maakt de wet zijn enig regel voor leven, wandel en gedrag; en zal zich, in gouden ernst aan de vervulling van elke plicht die hem recht toeschijnt, in hoop van zijn Formeerder te bewegen om hem barmhartig te zijn. Maar hier ontdekt zich de onveranderlijkheid Gods. Hij ervaart dat God één van gemoed is, en niemand Hem kan keren; en dat Hij doet wat Hem welbehaaglijk is. Dit vernielt zijn vroeger denkbeeld dat God veranderlijk, en evenals hij zelf zou zijn. Hij is genoodzaakt te erkennen dat er bij God een vreselijke Majesteit is; en betreffende de Almachtige en Zijn wegen, hij kan ze niet doorzoeken. En zondaar alzo gedagvaard, en overtuigd van de heiligheid, rechtvaardigheid, waarheid en onveranderlijkheid Gods, is ten einde raad. Hij is als een wilde stier in een net, vol van de woede en bestraffingen van zijn Formeerder. Elke wond die op het zachtst geheeld was, wordt opengerukt; elke uitweg of valse toevlucht, afgesneden; aan gerechtigheid en heiligheid door de wet, wordt geheel en al gewanhoopt; en de weg ten hemel door de werken - hetzij geheel of ten dele, - voor eeuwig toegesloten. Tot zover leert de zondaar in de wet, de enige waarachtige God kennen. Deze les vormt hem voor de verse, levende, en geheiligde Weg, door het voorhangsel. En zó de wet te gebruiken is die op wettelijke wijze te bezigen. Want zij is niet gemaakt voor de rechtvaardige mens, maar voor die zonder wet, en ongehoorzaam zijn; voor de goddelozen en voor de zondaars. Want wij weten, zegt Paulus,

dat hetgeen de wet zegt, zij het zegt tot degenen die onder de wet zijn, opdat aller mond gestopt worde, en de gehele wereld voor God verdoemelijk licht. Zondaars, die nooit hun krankheid gevoelen, te wijzen op een Geneesheer, en hen aan Christus verloven voordat hun eerste man gestorven is, is hen tot hoererie te leiden. Een zondaar die het aldus van de Vader leert, komt tot Christus. Tot Wie niemand komt tenzij de Vader hem trekke. Het gezicht van deze zondaar is niet zodra naar Sion gekeerd, of de storm schijnt achter zijn rug, welke lieflijk bedaard wordt door een zachte stem achter hem, die hem te kennen geeft dat hij nu op de weg is. Stervende liefde weerklinkt, door de Geest van het kruis in zijn geweten; welke weder beantwoord wordt door de stem des geloofs. Maar dan nog zo onduidelijk dat de zondaar het nauwelijks verstaan kan, ofschoon de ziel er de uitwerksels van gevoeld.”

Huntington over de Geest der aanneming tot kinderen:

“Hierop begint het hart zijn natuurlijke hardheid te verliezen, en trapsgewijze te openen en te verruimen; terwijl elke kracht der ziel wakende is, en elke gedachte des harten gevestigd is op de nieuwe beweging. Totdat de Geest Gods een Goddelijke zalving op het verstand brengt, en de zondaar een gekruiste Zaligmaker. voorstelt, als het enig Voorwerp van hoop en van Hem als zodanig getuigt. Met een verlangend oog ziet de arme zondaar uit, en met bevend hart en wankelend geloof, smacht hij en smeekt God hem nabij te brengen, en Christus aan hem te openbaren. Gelijk het oog eens mans is op de hand zijns meesters, en zo het oog der dienstmaagd is op de hand haer meesteres, alzo wacht het oog des zondaars op God totdat Hij hem genadig zij. Zijn aangezicht naar Sion gekeerd zijnde, ziet hij daarheen. Want uit Sion, de volmaaktheid der schoonheid; verschijnt God blinkende. En in het hart van de zondaar schijnt Hij om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus. En in die heerlijke glans, daalt de Zaligmaker in zijn hart neer, en openbaart God Zijn Zoon aan hem. Wanneer de stem van het verzoenend bloed op eenmaal al de donderende vloekspraken van Sinaï versmoort, en elke beschuldiging in dat ontzettende gerechtshof tot zwijgen brengt, gevoelt de zondaar zich bij God aan de genadetroon, waar de rechtvaardigen, (in Christus), met Hem mogen redetwisten, en alzo voor eeuwig verlost worden van hun Rechter; (Job 23:6-7,) tenzij Hij het de kinderen der dienstbaarheid toelaat, zich weer in dienstbaarheid terug te voeren. De zondaar vond de rechtvaardigheid en waarheid Gods in de wet, die zijn oor voor de tucht opende; en nu vindt hij in Christus goedertierenheid en vrede in overeenstemming met waarheid en gerechtigheid. Waar goedertierenheid en waarheid elkaar ontmoeten, daar ontmoeten een verzoend God en de ware boetvaardige elkaar; en waar de gerechtigheid en vrede elkaar kusten, daar kust de Vader de verloren zoon, en de verloren zoon kust de Koning des Vredes. Zulk, een is de man die de berg Sinaï ontkomen is, die niet mocht worden aangeraakt, en die brandt met vuur. Hij is gegaan uit de donkerheid, en het onweder, en uit het geklank der bazuin, en de stem der woorden, en is gekomen tot de berg Sion, waar de Zaligmaker regeert, en tot de stad des levenden Gods, welke Hij heeft uitgekozen, gegrondvest en gesticht, en waar Hij woont, namelijk het hemels Jeruzalem. Deze is de gehuwde vrouw, de vrije vrouw, en de moeder van elke vrijgeboren zoon. Hij is gekomen tot een ontelbaar gezelschap, van engelen, die uitverkoren waren door de Vader, in hun staat bevestigd door de Zaligmaker, en die het gevolg des Heeren uitmaken; zijne dienstbare geesten ten dienste van de erfgenamen der belofte, en mededienaren der heiligen; en tot de algemene vergadering, beide der Joden en der heidenen; en tot de gemeente der eerstgeborenen, welke de oudste Broeder kocht met Zijn bloed, bekleedt met Zijn gerechtigheid, en geheiligd door Zijn bloed en Geest. Deze gemeente bestaat uit eerstgeborenen zonen, erfgenamen der belofte, en der genade ten leven, welker namen geschreven zijn in de hemelen, in het boek des levens des Lams, verordineerd zijnde ten eeuwigen leven, of voorverordineerd beide tot genade en heerlijkheid. Hij is gekomen tot God de Rechter over allen, in Christus verzoend, en die de Rechtvaardiger

is van dengene die in Jezus gelooft; en tot de geesten der volmaakte rechtvaardigen; volmaakt onder de invloed van dezelfde Geest der belofte, en in vereniging met hetzelfde Verbondshoofd; én tot Jezus de Middelaar des Nieuwen Testaments, Die de zonden van Zijn volk reinigt, Die vrede gemaakt heeft door het bloed Zijns kruises, en Die het verkondigt, en handhaaft in Zijn gehele rijk; Wiens koninkrijk niet van deze wereld is; en tot het bloed der besprenging, dat spreekt van schuldvergeving, vrede, verzoening, vriendschap met God, en toegang tot Hem. Deze, deze is de mens, die geestelijk en bevindelijk de enige waarachtige God kent, en Jezus Christus Die Hij gezonden heeft. Wie te kennen het eeuwige leven is. En zulk een heeft het leven door Christus in God verborgen; hij heeft leven in zijn Verbonds Hoofd. Hij heeft door het geloof het eeuwige leven aangegrepen. Hij heeft het leven in de belofte, en het leven en de onsterfelijkheid, zijn in zijn ziel aan het licht gebracht. Hij is levend en leeft door het geloof des Zoons Gods. En heeft een levende hoop, vast en zeker, welke ankert binnen het voorhangsel.” (Citaat uit brief in : De gebroken bak en de Springbron.)

Van der Groe over de Geest der dienstbaarheid tot vreze:

“Maar aangezien in de weg van de gerechtigheid geen misdaad begrepen kan worden zonder straf, alzo volgt in de weg van de Geest op de overtuiging van de schuld of de zonde dan ook altijd onmiddellijk die van de vloek en de dood. Want de bezoldiging der zonde is de dood, Rom. 6:13. Daarom leidt de Catechismus ons van de zonde dan ook aanstonds tot haar tijdelijke en eeuwige straf, ons voorhoudende (vraag 9-11), de geduchte heiligheid en rechtvaardigheid van de almachtige God, de hoge Richter van hemel en aarde. Hiervan overtuigt de Heilige Geest de gelovige zondaar niet minder dan van de zonde zelf. Datzelfde Goddelijke licht van de waarheid, hetwelk de Geest in 's mensen hart ontsteekt, en dat hem de schuld en walgelijke onreinheid en de aangeboren besmetting van de zonde duidelijk ontdekt, stelt hem ook niet minder duidelijk en levendig de verdoemelijkheid en strafwaardigheid van zijn zonde in het gericht van de hemel voor ogen. Des Heeren Geest, verlichtende het hart met de heldere zonnestralen van de waarheid van de Schrift, acht het geenszins genoeg tot de mens slechts te zeggen: gij zijt een zondaar, in de zonde geboren en daarin opgevoed; gij hebt anders niet dan zonde gepleegd van de buik af aan; uw beste werk is enkel zonde; gij zijt geheel melaats en onrein van de voetzolen tot aan het hoofd; dit moet gij, o zondaar! kennen, belijden en betreuren. Alle zodanige overtuiging zou in genen dele genoegzaam zijn, om de zondige mens recht te vernederen voor de hoge God en om hem geheel en al te brengen tot een hartgrondige verslagenheid over zijn zonden, en tot een heilige radeloosheid en een ware armoede van de Geest, zoals vereist wordt om een gepast voorwerp te zijn voor Christus en voor de vrije genade van het Evangelie. Want als de mens alleen maar van zijn zonde overtuigd werd, zonder dat hem Gods rechtvaardigheid en zijn verdiende straf ook tevens met kracht op zijn hart gedrukt wordt, zo zou hij dan voor Gods ontzaglijke hoogheid, heilige majesteit en almachtige toorn en gramschap geenszins vrezen, of zich daaromtrent veel bekommeren, en zo zou hem de zonde, vanwege haar bittere en dodelijke gevolgen dan ook nooit recht tot een drukkende last zijn voor zijn gemoed, maar hij zou slechts uit zichzelf een deel flauwe en geveinsde pogingen bij God aanwenden en altijd maar in een werkverbond heimelijk blijven steken, zonder gelovig oprecht met Hem te handelen door de Borg en Middelaar Christus naar de voorgeschreven weg van het heilige Evangelie. Ja, het is niet mogelijk, dat er een ware overtuiging van zonde zou kunnen zijn, zonder overtuiging van de straf en van de dood en de vloek, die onafscheidelijk aan de zonde vast zijn. Want de zonde wordt in haar ware gedaante en natuur nooit recht van ons gezien dan in het helderschijnend licht van Gods oneindige hoogheid, heiligheid, gerechtigheid enz. Daar bekent men dan eerst recht tegen welk een geduchte en vreselijke Majesteit men gezondigd heeft, die de alvermogende Heere van hemel en aarde is en die de minste versmading of ontering van Zijn hoogheid niet

kan verdragen of dulde, dat Zijn heilige geboden van enig schepsel overtreden of veracht worden. Wij hebben maar iets van Gods oneindige heiligheid en oppermacht te kennen, om te bemerken, welk een vreselijk God Hij is, welk een haat Hij heeft tegen de minste zonde, hoe schrikkelijk Hij Zich daarover vertoornt en welk een grimmig wreker Hij is om de zondaars tijdelijk en eeuwig te straffen. Dit zal ons dan van zelf leiden tot de gestrengte vloek van de wet, die God aan de ongehoorzamen en overtreders bedreigd heeft, zeggende: "Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet om dat te doen," Gal. 3:10.

Deze Goddelijke sententie, eenmaal uitgesproken in het heilige gericht des hemels, is vast en onherroepelijk en even zomin als God Zijn wezen en deugden kan veranderen, kan Hij die sententie veranderen. Daarom zal nooit een enig zondaar uit genade gerechtvaardigd worden door het geloof in Christus, over wiens ziel dit veroordelend vonnis van de Goddelijke gerechtigheid niet eerst bevindelijk gegaan en uitgesproken is, door het inwendige licht van de Heilige Geest, hetwelk hem die waarheid duidelijk genoeg doet kennen, hartelijk geloven en personeel doet toe-eigenen, alzo dat de Geest hier zelf spreekt in het hart van de zondaar: gij zijt een goddeloos en vervloekt zondaar; gij ligt onder Gods toorn; gij zijt gevallen in de misdaad van de gekwetste Goddelijke Majesteit en hebt de dood en de helse straffen eeuwig verdiend; vervloekt is uw lichaam en ziel, uw gaan en staan, uw eten en drinken, ja ook uw eigenwillige en ongelovige godsdienst en uw beste deugden en werken; gij hebt met dat alles van Gods barmhartigheid niets te hopen; want Hij is een rechtvaardig Richter, een God die alle dagen toorn; "al wiest gij u schoon met salpeter en naamt u veel zeep, zo is toch uw ongerechtigheid voor Mijn aangezicht getekend, spreekt de Heere, Heere", Jer. 2:22. "O zondaar", zegt de Geest, "uw bidden uw schreien, uw kermen, uw op de borst slaan, uw vasten, uw aalmoezen, het kan u allemaal niets baten, omdat gij in de schuld en in de toorn zijt gevallen; want zo velen als er uit de werken der wet zijn, die zijn onder de vloek", Gal. 3:10. Op die wijze drukt de Heilige Geest dan Gods vloek en toorn de uitverkorenen, welke Hij oprecht wil bekeren en Christus inlijven door een zaligmakend geloof, zodanig op het hart, dat zij daaronder geheel vernederd worden, voor de voeten van Gods Majesteit. O, zij erkennen nu, uit een volkomen gemoedsoverreding, dat zij niet alleen zondaars zijn van de buik af aan, en dat al wat in of aan hen is, en wat ooit door hen gedaan is, enkel zonde is, maar dat zij ook vervloekte zondaars zijn, die de hel, dood en eeuwige verdoemenis zekerlijk verdiend hebben, en dat God oneindig heilig en vlekkeloos rechtvaardig is, die de schuldigen geenszins wil onschuldig houden. Zij moeten die rechtvaardigheid in God nu ook volkomen billijken en toestemmen, ja, die aanbidden en prijzen, daarvoor beven, en zich daaraan geheel onderwerpen, met te erkennen, dat God hun geenszins onrecht zou doen, indien Hij hen voor eeuwig in de hel wilde werpen. Hun mond is hier, voor de hoge en heilige God, geheel gesloten en verstomd, en zij hebben niets voor Hem in te brengen tot hun verschoning; ach nee, maar zij roepen uit met David: Ik ben verstomd, ik zal mijn mond niet open doen, Ps. 39:10. Bij U, o Heere, is de gerechtigheid, bij ons de beschaamdheid der aangezichten, Dan. 9:7. En zo wordt hier dan bevindelijk en praktikaal, met het gemoed, de waarheid erkend van de heilige leer van de Apostel, opdat alle mond gestopt worde en de gehele wereld voor God verdoemelijk zij. Daarom zal uit de werken der wet geen vlees gerechtvaardigd worden voor Hem, Rom. 3:19, 20. Hier eindigen dan nu ook des mensen eigenwerk en gerechtigheid, waarin hij totnogtoe is blijven staan, onder al zijn voorgaande overtuigingen, arbeidende slechts alleen met zijn smekingen en tranen, en met een menigte van allerlei plichtsbetrachtingen, om Gods toorn te stillen, Zijn rechtvaardigheid af te wenden of te verzachten, en om Zijn genade en barmhartigheid te verwerven, zonder een hartelijk geloof in de Middelaar Christus Jezus. Want dit is gewoonlijk het uitwerksel van een onvolkomen overtuiging (indien de mens anders niet inkeert in een weg van volstreekte wanhoop, gelijk Kain, Saul, Judas en anderen), dat de drukkende last van de zonden op het hart en van de vrees van de

dood zodanige ontwaakten en bekommerden enkel maar drijft in een wettische weg van eigen werkelijkheid, om God tot barmhartigheid over zich te bewegen. De mensen zijn uit hun ongelovige aard, en in hun diepe geestelijke blindheid toch al genegen, om eveneens met God te handelen, als een gevangen misdadiger doen zou, die wel genoeg overwonnen zijnde van zijn bedreven kwaad, dat des doods waardig is, zodat hij daartegen geen uitzonderingen, ijdele verschoningen of ontkenkende pleitredenen weet aan te voeren, echter de heiligheid en de gestrengheid van het recht, dat tegen hem is, niet behoorlijk overweegt, en dus niet aanmerkt, dat hij met een onkreukbare en onverbiddelijke Richter te doen heeft, wiens ambt vereist, de gerechtigheid enkel maar te dienen en uit te voeren. Zulk een misdadiger, zoekende zijn leven nog te redden en te behouden, indien mogelijk, zou het dan immers alleen daarop toelagen, om te trachten met tranen en smekingen en met goede beloften, het hart van de Richter te vermurwen, en Hem tot barmhartigheid en medelijden te bewegen. Maar zo ras hij overtuigd wordt van de onverbiddelijke rechtvaardigheid en gestrengheid van de Richter, en dat het vonnis, over hem geveld, onveranderlijk en onherroepelijk is, acht hij zijn leven verloren te zijn, en laat af, om het behoud van hetzelfde nog langer te schreien en te smeken. Nu gevoelt hij eerst het gewicht van het doodvonnis, dat hem drukt. O, hoe bang en benauwd is het hem nu, hoe is die arme mens nu te moede! Nu ziet of weet hij geen uitkomst meer om zijn leven te behouden; hij moet zich nu tot de dood gaan schikken, zulks is het beste en het enigste, wat hij kan doen. Dit is een bekwaam afbeelding van een ware geestelijke en zaligmakende overtuiging van zonden. Zo wordt de uitverkoren zondaar eerst recht voor God verslagen en verootmoedigd, verbrijzeld en verbroken van hart. Zo komt hij geheel aan het einde van zijn eigen wettisch leven, en laat al zijn eigen werk en gerechtigheid geheel varen, en treedt in zijn verloren staat, als een arme Tollenaar, en roept uit: dat het nu buiten hoop is.

Zie, zo breekt Gods Geest dan nu de fundamenten van het oude Werkverbond in het hart van de zondaar geheel op, dat er ook zelfs niet een steen meer van blijft liggen, ten einde in die diepe, ledige en ontblote grond van 's mensen hart, het vaste en eeuwige fundament van het geloof, Christus Jezus, nu te plaatsen, door middel van de gewisse beloften van het Evangelie, en daarop dan het heerlijke gebouw van het nieuwe Genade verbond, in Zijn bloed, neer te zetten, hetwelk de poorten der hel niet zullen overweldigen. En op die wijze komt dan een ware Gereformeerde bekering, die geheel veel verschilt van alle Pelagiaanse of Enthusiastische schone konterfeitsels (namaaksels) van bekering, waar er zo velen ongelukkig mee gaan naar het eeuwige verderf. Mensen, die wel de genade van het Evangelie willen geloven, maar die de vloek van de wet nooit willen geloven. Waarlijk, dan is de genade geen genade meer, indien de mens die niet zuiver en alleen door Christus, maar ook door zijn tranen, gebeden en werken nog heeft weten te verkrijgen, hoe mooi Evangelisch de wijze van zijn wettische handel hier ook al mag liggen, en hoe subtiel zijn bedrog ook mocht zijn. Want waar slechts een half volkomen overtuiging is, die de mens niet geheel en al brengt tot het gevoelen van zijn verloren staat in Adam, gelijk als nu is aangewezen, daar wordt nooit oprecht gelovig, maar altijd wettisch, ongelovig en door eigenwerk met Christus en met het Evangelie gehandeld. De bekommerde ziel slaat daar haar ogen niet zuiver alleen op de beloften van Gods genade, en op de vrije aanbieding van Christus in dezelve aan alle arme radeloze zondaren, zonder onderscheid, die maar van harte gewillig zijn, om Hem, geheel om niet, te ontvangen en aan te nemen. Ach nee! Dat zalig Evangelie blijft voor haar dan nog bedekt, omdat het voorhangsel van haar vlees nog niet geheel in stukken gescheurd is, van boven tot beneden. De mens, hoe benauwd en bekommerd hij ook zijn mag, ligt dan nog zo vast niet gebonden onder de overtuiging van zijn schuld, vloekwaardigheid en onmacht, dat hij zichzelf niet meer roeren of bewegen kan, maar het in een heilige radeloosheid en waarachtige zielsverlegenheid allemaal aan zijn kant, voor de vrije genade Gods in Christus, geheel moet opgeven. Nee, hij werkt in een wettisch en een Evangelisch werkwijze, om met zijn tranen, gebeden en uitroepingen, met

zijn belijdenis van zonde, en met allerhande arbeid en plichtsbetrachtingen, God te willen bewegen tot genade, en om een Zaligmaker aan hem te schenken, terwijl hij door enkele blindheid en ongelovigheid niets recht kan zien van de gewilligheid, van de algenoegzaamheid en van de nodiging en vrije aanbieding van Christus, in de beloften van het Evangelie. Indien zó een hier door een nadere ontdekking en inlichting van de Heilige Geest, van deze zijn ongelovigheid niet wordt overtuigd en niet recht wordt ingeleid in zijn verloren staat, hoe hij met al zijn bidden, tranen, werken en begeerten, enz. geheel verdoemelijk is voor God, dan blijft hij in dat ongelovig, wettische werk gewoonlijk zo lang bekommerd en verlegen staan, totdat hij op de een of andere wijze, door een waan- of tijdgeloof uit zijn benauwde angst en overtuiging gered wordt.” (Citaat uit : Toetssteen der ware en valse genade)

Thomas Boston over de Geest der dienstbaarheid tot vreze:

“Laten zij, die door de kracht van de Geest der dienstbaarheid, de wet voor zich hadden open gelegd in haar geestelijkheid, tot hun overtuiging, eens spreken en zeggen, of zij zichzelf bekwaam gevonden hebben om in dat geval hun harten daartoe te neigen. Nee, vonden zij niet, hoe meer dat licht in hun zielen scheen, hoe meer en meer hun harten onbekwaam waren zich daarnaar te voegen? Daar zijn sommigen die gebracht zijn geweest tot de kindergeboorte, die nog steeds in des duivels leger zijn en die uit hun ondervinding kunnen zeggen: licht, ingelaten in het verstand, kan geen leven geven aan de wil, om die bekwaam te maken zich naar de wet te schikken. Als zij wilden zouden zij daar getuigenis van kunnen geven. Maar neemt wat dit betreft het getuigenis van Paulus, die in zijn onbekeerde staat er ver vandaan was zijn uiterste onvermogen tot goed te geloven; maar Hij leerde dat door ondervinding (Rom. 7:9-13). Ik erken dat de natuurlijke mens een zeker soort liefde kan hebben tot de wet, maar hier ligt de kern van de zaak: Hij ziet op de heilige wet in een vleeselijk optooisel, en zo denkt hij, terwijl hij een product van zijn eigen inbeelding omvat, dat hij de wet heeft, maar in feite is hij zonder de wet, want hij ziet die voor alsnog niet in zijn geestelijkheid. Indien hij dit deed, zou hij vinden dat de wet de averechtse zijde van zijn eigen natuur is, waar zijn wil zich niet mee kan verenigen, totdat hij veranderd is door de kracht van genade.” (...)

De Leer van de staat van toorn bevestigd en verdedigd

(1) Hoe volstrekt het dreigement van het eerste verbond is: Ten dage als gij daarvan eet, zult gij den dood sterven (Gen, 2:17). Terwijl hierdoor zonde en straf tezamen zijn gehecht, verzekert de waarachtigheid van God de uitvoering van het dreigement. Omdat nu alle mensen van nature zich onder dat verbond bevinden, brengt het verbreken ervan hen onder de vloek.

(2) De rechtvaardigheid van God vordert dat een kind der zonde ook een kind des toorns is, dat als de wet verbroken wordt, de straf die daarop rust, ten uitvoer gebracht zou worden. God, Die de bestuurder en Rechter van de mens is, kan alleen maar recht doen (Gen. 18:25). Nu is het recht bij God zonde te vergelden met toorn (2 Thes. 1:6). Hij is te rein van ogen, dan dat Hij het kwade zou zien (Hab. 1:13). En Hij haat alle werkers der ongerechtigheid (Psalm 5:6).

(3) De verschrikkingen van de natuurlijke consciëntie bewijzen dit. Er is een consciëntie in de boezems der mensen, die hun kan zeggen dat zij zondaars zijn, en daarom onderworpen zijn aan de toorn van God. Laat mensen maar eens een ernstig gesprek houden met zichzelf, en zij zullen het merken dat zij een getuigenis in zichzelf hebben, daar zij het recht Gods weten (namelijk dat degenen, die zulke dingen doen,

des doods waardig zijn. (Rom. 1:32).

4) De weeën van de nieuwe geboorte, het werk van de geest der dienstbaarheid aan uitverkoren zielen, met betrekking tot hun bekering, bewijzen dit. Hierbij worden zij duidelijk geleerd dat hun natuurlijke zondigheid en ellende onderworpen zijn aan de toorn van God. Dit vervult hun hart met vrees voor die toorn. Welnu, omdat deze Geest van dienstbaarheid geen andere is dan de Geest van God, wiens werk is te overtuigen van zonde, en van gerechtigheid en van oordeel (Joh. 16:8), moet dit getuigenis noodzakelijk waar zijn, want de Geest der waarheid kan geen onwaarheid getuigen. Ware gelovigen echter, die bevrijd zijn van de staat van toorn, ontvangen niet den Geest der dienstbaarheid wederom tot vreeze, maar zij ontvangen den Geest der aanneming tot kinderen (Rom. 8:15). En daarom, als er vrees van dien aard oprijst, nadat de ziel verenigd is met Christus, dan komt die voort uit de eigen geest, of uit een ergere.

Ten vijfde. De lijdensweg van Christus bewijst deze leer duidelijk: Waarom was de Zoon van God een Zoon onder de toorn, dan alleen omdat de kinderen der mensen kinderen des toorns waren? Hij verdroeg de toorn van God niet voor Zichzelf, maar voor diegenen, die er aan onderworpen waren in hun eigen persoon. Ja, dit toont ons niet alleen aan, dat wij aan de toorn onderworpen zijn geweest, maar ook dat de toorn een uitweg moest hebben in het straffen van de zonde. Als dit aan het groene hout geschiedt, wat zal er aan het dorre geschieden? In wat voor ellendigen staat moet een zondaar zijn, die buiten Christus is, die niet levend verenigd is met Christus, en geen deelgenoot is van zijn Geest? God die zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, zal zulk een zeker niet sparen. De onwedergeboren mens, die geen grote waarde in de eer van God ziet, zal echter geneigd zijn om op te staan tegen zijn Rechter, en in zijn eigen hart Zijn rechtspleging te veroordelen. Nochtans moet het vonnis rechtvaardig zijn, aangezien de Rechter oneindig rechtvaardig is. Daarom moet u om uw mond te stoppen, o trotse zondaar, en om uw geroep tegen uw rechtvaardige Rechter te stillen, het volgende overwegen: Eerst. Dat u een zondaar zijt van nature, en dat het uitermate redelijk is dat schuld en toorn zo oud zijn als de zonde. Waarom zou God niet beginnen Zijn eer te verdedigen, zodra verachtelijke wormen die beginnen te verminderen? Waarom zou een slang de dief niet bijten, zodra hij over de afrastering springt? Waarom zou de bedreiging de zondaar niet aangrijpen, zodra hij het gebod verwerpt? De vergiftige natuur van de slang verleent een mens genoegzame grond om die te doden, zodra hij haar ook maar bereiken kan. Gij kunt er nu ondertussen wel van overtuigd zijn dat uw natuur één kluwen vijandschap is tegen God. (Citaat uit : De viervoudige staat)

John Warburton over Geest der dienstbaarheid tot vreeze:

"Na het ontbijt ging ik naar Bolton, om Dominee Jones te horen, de Heere smekende met tranen, dat Hij mij iets wilde laten horen tot vertroosting mijner ziel. Waarlijk dacht ik, dat dit de tijd was, dat ik Hem vinden zou. Als ik Hem zo ernstig zou gezocht hebben, verwachtte ik volkomen, dat mij mijn zonden zouden worden vergeven en ik met blijdschap huiswaarts zou keren. Maar o! wat werd ik teleurgesteld! Ik dacht, dat Dominee Jones predikte tot niemand als tot de uitverkorenen en dezulken die wedergeboren waren! Ik zonk daarop weder in wanhoop weg en schreeuwde met bitterheid mijner ziel uit: "O, dat ik een der uitverkorenen ware! O, dat ik een dergenen ware, die wedergeboren zijn! Wat zal ik aanvangen. Waarheen zal ik vlieden? Ik heb gebeden en ik heb gesmeekt ik behoer niet tot de uitverkorenen. O, mijn arme ziel, arme ziel! gij zijt voor eeuwig verloren, het is te laat. O, eeuwigheid, eeuwigheid! Hoe zal ik bij een eeuwige gloed kunnen wonen!" O, de ellendige reis, die ik huiswaarts had; niets dan ongeluk en ellende, en wat dit nog verzwaaarde was, dat mijn ogen een weinig ontsloten waren voor het kwaad van mijn eigen hart. Ik zag, dat de boze gedachten, zowel als de boze daden zonden waren tegen God, en God

bracht die tekst met zo'n kracht in mijn ziel, dat ik dacht dadelijk ter helle te zullen neerzinken: "Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het Boek der Wet, om dat te doen." Gal. 3: 10. Er viel zulk een licht op deze woorden, dat ik zag en ook gevoelde, dat ik volkomen vervloekt was, zonder mogelijkheid van ontkoming; en deze woorden, volgens mijn eigen oordeel, voltooiden en verzegelden mijn gewisse verdoemenis met geen minder kracht dan de voorgaande: "Want wie de gehele Wet zal houden en in één zal struikelen, die is schuldig geworden aan allen." Toen zag ik, zo klaar als de zon op de middag schijnt, de heiligheid en gerechtigheid van God in mijn verdoemenis, en dat het ten enenmale onmogelijk was, voor hetzij God of mens, om mij te redden. Nu gevoelde ik, dat het te laat was en dat er geen hoop meer kon zijn tot in eeuwigheid. Nu zag ik, dat ofschoon ik berouw mocht hebben en tranen van bloed wenen, dit niet kon vervullen "al hetgeen in het Boek der Wet geschreven was." Nu werd ik geleid om te zien, dat deze Heilige Wet vereiste zowel Heilige gedachten als Heilige daden, en onmiddellijk daarop viel in mijn ziel: "Gij zult liefhebben de Heere uw God met geheel uw ziel en met geheel uw hart en uw naaste als uzelfen." En wederom klonk het als een verschrikkelijke donder: "Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen in het Boek der Wet geschreven is, om dat te doen." O! het "o m d a t t e d o e n" sloeg mij in stukken, gelijk een pottebakkersvat en benam mij daar het laatste greintje hoop, dat God mij zou kunnen redden in een weg bestaanbaar met Zijn gerechtigheid. Nu zag ik zo klaar als de middag Zijn heiligheid en gerechtigheid in mijn verdoemenis; en ik zeide Hem, dat wanneer ik in de hel kwam, ik alle duivelen daar zeggen zou, dat Hij mij geen onrecht gedaan had, maar dat ik alles mijzelfen te wijten had. Ja, dat ik God zou rechtvaardigen in Zijn toorn uit te storten op zo'n monster, die tot zo'n hoogte van ongerechtigheid was opgeklommen, die zoveel geloften gedaan en wederom alle verbroken had, die al dieper en dieper in de zonde was ingedompeld, en een zo grote bespotter van God geweest was. Nu echter zag ik duidelijk, dat mijn oordeel bezegeld was, want deze woorden kwamen direct op de voorgaande: "Tot de hemel en de aarde zullen voorbijgaan, zal geen jota of tittel der wet voorbijgaan, totdat alles zal zijn geschied." Zo zag ik, dat God de onveranderlijke is in de deugden Zijner heiligheid en gerechtigheid en dat Hij de schuldige geenszins kan onschuldig houden. (.....)

Daar het de volgende dag Zondag was, besloot ik, des morgens naar Manchester te gaan en nog eens te trachten enige vertroosting te bekomen. Vele malen was ik reeds naar Manchester en andere plaatsen, ver en nabij gegaan, om een weinigje verlichting voor mijn hart, doch alles tevergeefs. Dit zou, naar ik meende, de laatste dag zijn, om nog eens één poging te wagen. Na het ontbijt ging ik op reis naar Manchester, maar o, de overwegingen van mijn gemoed, die ik op de weg had! Ik stond stil en dacht terug te keren, want ik overlegde, dat het voor God onmogelijk was, om met behoud van Zijn rechtvaardigheid, aan mij genade te bewijzen. Wederom besloot ik terug te keren; maar de woorden: "Wie weet?" kwamen weer in mijn overdenking en een hoopje scheen in mijn hart op te gaan, met een: "Mocht de Heere mij arme zondaar genade bewijzen." Voor enige ogenblikken was de tekst mij zeer zoet: "Dit is een getrouw woord en aller aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is, om zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben." 1 Timoth. 1: 15. O, wat riep mijn ziel tot God uit of Hij mij de genade schenken wilde, mij, de voornaamste, de snoodste onder de snoden! Daarop kwamen deze woorden met buitengewone zoetheid en dierbaarheid in mijn gemoed: "Want het zal nog voor een kleine tijd zijn, dan zal Hij het op 't einde voortbrengen en niet liegen: zo Hij vertoeft, verbeid Hem; want Hij zal gewisselijk komen, Hij zal niet achterblijven." Hab. 2:3. O, hoe versterkt en bemoedigd was mijn arme ziel! en ik ging voort, hopende en biddende, dat de Heere mij in genade ontmoeten zou."

Des morgens ging ik naar de Mosley Straat Kapel en spoedig nadat ik neergezeten was, beklom een eerwaardig oud man de preekstoel. O, wat beefde mijn ziel uit vrees, dat hij mij een boodschap van God

brengen zou van toorn en verwerping. Wat gevoelde ik een benauwdheid en zwaarmoedigheid, toen hij bij het lezen van het hoofdstuk tot deze woorden kwam: "Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het Boek der Wet, om dat te doen." Gal. 3: 10. Nooit kan ik een duizendste deel uitdrukken van de ellende en het gevoel der schuld, waaronder ik geraakte. Ik zag dat mijn ziel veroordeeld was tot een gewis verderf, en dat tot in alle eeuwigheid. Wat de oude man gepredikt heeft, zou ik niet kunnen zeggen; maar dit weet ik, dat ik verdoemd was en bij tijden dacht, dat ik in de hel zou neerstorten, terwijl ik nog in de Kapel was. Nadat de dienst geëindigd was, zwierf ik straat in straat uit, tot, dat ik inderdaad geloofde, dat ik van mijn verstand beroofd was. Ik keek om en bemerkte, dat twee mannen mij volgden, die mij kwamen halen, naar ik vreesde, om mij in het krankzinnigengesticht te brengen. De eerste plaats, waar ik kon neerzitten en mijn smart lucht geven, was de St. Georgekerk, en daar ik geen mens in mijn nabijheid zag, zette ik mij neer op de trappen en weende daar, totdat ik geen kracht behield om te kunnen wenen. Na enige tijd stond ik op en dacht ik huiswaarts te gaan, om een eind te maken aan mijn ellendig leven. "Ja", zei ik, "ik zal er een eind aan maken, en het ergste dan te weten komen." Op mijn weg daarheen geraakte ik, zo ik dacht, in de Cannonstraat, en bemerkte daarin een kapel, waarin mensen binnengingen. Het schoot mij te binnen dat het de kapel was van Ds. Roby, die ik in gezelschap van mijn moeder één of tweemaal had bezocht. Ik stond stil en zei: "Zal ik er in gaan?" "Neen", dacht ik, "dat doe ik niet. De dominee zal de tekst nemen: "Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgene dat geschreven is in het boek der Wet, om dat te doen." Ik liep een eindje de straat in en stond weer stil. "Wie weet?" kwam dadelijk in mijn gemoed. "Welaan", sprak ik, "ik kan maar verdoemd zijn"; en besloot in de kapel in te gaan, zeggende bij mijzelf: "Kom ik om, dan kom ik om." Zo ik ooit een plaats der aanbidding binnentrad met een kreet uit het diepst mijner ziel dat God, indien het mogelijk was, genade wilde bewijzen aan een mens in een zo wanhopig geval, ik geloof, dat het toen was. Toen ik in de kapel neerzat, schenen al de verschrikkingen der hel op mij te komen. Ik beefde van het hoofd tot de voeten en wenste, dat ik er nooit binnengegaan was. Nadat het eerste vers geëindigd was, ging Ds. Roby voor in gebed, aan het eind waarvan hij zich enige woorden liet ontvallen, die ik vast geloof, dat uitsluitend voor mij waren. Hij smeekte God dat, indien hier iemand was, die een laatste poging deed op Zijn genade, Hij zich dan aan de zodanige wilde betonen als zijn God. Ik deed mijn uiterste best om mij in te houden, dat ik niet uitriep: "Ja, hier is een arme verloren John Warburton. Hier ben ik om de laatste poging te doen." O, hoe ging mijn ziel uit tot God in het gebed, of Hij zich wilde openbaren! Nadat het gebed geëindigd was, werd er nog een vers gezongen vóór de predicatie. Geheel mijn hoop scheen vernietigd te zullen worden, toen ik de dominee de bijbel van het kussen zag nemen om zijn tekst te zoeken. "O", dacht ik, "hij zoekt zeker naar de vreselijke tekst die mijn hart gedurende deze maanden vaneen gescheurd heeft." Hoe zal ik het maken als hij die tekst neemt: "Vervloekt is een iegelijk"? O, wat zal er van mij worden? "Ik moet in de hel verdrinken als hij die neemt." O, de gewaarwordingen, die ik gevoelde! Ik kon er maar geen denkbeeld van vormen, waarom hij zolang talmde om de bijbel weer op het kussen te leggen. Tenslotte deed hij het, en ik zag, dat hij hem midden opensloeg. "Geloofd zij God", fluisterde mijn ziel, "de tekst is niet: Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der Wet, om dat te doen"

Warburton over de Geest der aanneming tot kinderen:

O, de verwachting die binnen in mij ontsprong! "Heere, vergeef mijn zonden, als het U belieft Heere, wees mijn arme verloren ziel genadig", barstte mij uit het hart, en toen Ds. Roby zijn tekst las, o de verwondering en de heerlijkheid die in mijn ziel kwam! De dierbare tekst was: "Gij zijt opgevaren in de hoogte, Gij hebt de gevangenis gevangen gevoerd, Gij hebt gaven genomen om uit te delen onder de

mensen; ja ook de wederhorige om bij U te wonen, o Heere God!" Ps. 68:19. O, de liefde, vrede en blijdschap die in mijn hart vloeide toen de woorden uit zijn mond kwamen! Zij waren waarlijk mijn ziel zoeter dan duizenden van goud of zilver. Ik was enkel verwondering, en zei in mijn hart: "Wat mag dit beduiden? Waar zijn mijn zonden? Wat kan toch de bedoeling van dit alles zijn? Waar is mijn last en de toorn en verschrikking, die ik zoveel maanden achtereen gedragen heb?" En wederom vloeide de tekst in mijn ziel: "Gij hebt de gevangenis gevangen gevoerd; Gij hebt gaven genomen om uit te delen onder de mensen, ja, ook de wederhorige om bij U te wonen, o Heere God!" O, ik wist niet, waar mijn aangezicht te verbergen! Mijn ziel fluisterde aldoor: "Waarlijk het kan niet voor u bedoeld zijn; is het een droom? is het een droom?" Ik zocht naar mijn zonden, naar mijn last, naar de toorn en de ellende, die ik zo lang in mijn arme verwarde ziel had omgedragen, en kon noch schuld noch zonde, toorn noch gevangenschap vinden, want de Zaligmaker mijner ziel had ze allen weggenomen. Een klaar gezicht van Zijn lijden en dood werd mij gegeven en dit brak mijn hart in stukken. O, hoe zag ik op Hem en rouwklagde! "Wat heb ik gedaan?" riep ik uit; "ik heb de Heere gekruisigd. O, mijn vervloekte zonden, waardoor ik de nagelen in Zijn handen en voeten, en de speer in Zijn hart gestoken heb. O goddeloze, goddeloze die ik ben! En kunt Gij, wilt Gij mij verlossen en vergiffenis schenken, niettegenstaande al mijn vervloekte zonden?" Hoe wonderlijk werd mijn ziel ingeleid om te zien, dat de dierbare Zaligmaker had vervuld en gehoorzaamd, die Heilige Wet, die ik verbroken had in duizenderlei opzichten, dat al mijn vervloekte zonden op Hem gelegd waren geweest en dat Hij geleden had in mijn plaats. Ik had zulk een gezegend gezicht door het geloof van Zijn doornagelde voeten en handen aan het kruis, van de doornenkroon op Zijn hoofd, en van de speer, die in Zijn hart ging; en Zijn verzoenend bloed vloeide met zulk een vrede, liefde, blijdschap en vrijheid in mijn ziel, dat ik nauwelijks wist, wat of waar ik was. De arme mensen, die in dezelfde bank met mij zaten, bleven mij met hun ellebogen maar aanstoten, opdat ik stilzitten zou; maar het was mij onmogelijk om stil te zitten of te liggen. O de liefde, die ik gevoelde tot mijn dierbare Zaligmaker, voor zo'n onverdiende vriendelijkheid aan zo'n snode, ja de snoodste schelm, die ooit de aarde droeg! Nooit kan ik uitdrukken een duizendste deel van de haat die ik gevoelde tegenover mijn snode zonden, waarmee ik de Heere der heerlijkheid doorstak.

Toen de dienst afgelopen was, ging ik de straat in, de God van mijn zaligheid zegenende, dankende, bewonderende, prijzende en aanbiddende; want tekst op tekst vloeide in mijn ziel en dat met zulk een kracht, dat ik somtijds verplicht was de hand op de mond te leggen om te beletten, dat ik het niet luid uitroepen zou op straat. Op mijn weg naar huis ging ik zo spoedig mogelijk het veld in en toen ik buiten het gezicht en het gehoor van de mensen was, juichte en huppelde ik. Ik dankte en prees mijn dierbare Jezus uit alle macht, totdat mijn lichaamskrachten zo uitgeput waren, dat ik op de grond viel, en daar lag vast gelovende dat ik de hemel zou ingaan, om met mijn dierbare Heere en Zaligmaker te zijn. O, wat een oorzaak van Heilige verwondering zag ik in het Wezen Gods, als een rechtvaardig God en toch een Zaligmaker. Nu zag ik de Heilige Wet volmaakt gehoorzaamd en rechtvaardig vervuld in Christus; die Wet die maanden achtereen mij tot verschrikking geweest was, die mij vervloekt had voor iedere gedachte, woord en daad. En hoe dierbaar waren mij deze woorden: "Want het einde der Wet is Christus tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft", Rom. 10:14. Terwijl een andere tekst deze volgde met zoveel kracht, zoetheid, majesteit en heerlijkheid, dat hij mij overstelpte met aanbidding, lof en dankzegging: "Christus heeft ons verlost van de vloek der Wet, een vloek geworden zijnde voor ons; want daar is geschreven, vervloekt is een iegelijk die aan het hout hangt." Gal. 3:13. Ik zag en geloofde en gevoelde, dat Christus had gestaan in mijn plaats voor de Wet; en dat de gehele toorn en vervloeking, die ik uit de handen van de rechtvaardige God verdiend had, op Jezus was gelegd geworden. Ik zag, dat Hij gestaan had als mijn voorspraak en borg, voor al mijn zonden had geboet, de Wet verheerlijkt in een zo Heilige

weg, dat er geen vervloeking meer zijn kon noch van hemel, aarde of hel. Mijn arme ziel was zo opgetogen van blijdschap, dat als iemand mij gezien had hij zou hebben gedacht, dat ik juist uit Bedlam (gekkenhuis) ontsnapt was, want ik riep uit, huppelde en klapte in mijn handen, met een zoet vermaak. Het was inderdaad een hemel op aarde. Deze woorden van David waren de uitademingen van mijn ziel te dier tijde: "Loof de Heere mijn ziel; en al wat binnen in mij is Zijn Heilige naam. Loof de Heere, mijn ziel, en vergeet geen van Zijn weldaden. Die al uw ongerechtigheden vergeeft, Die al uw krankheden geneest, Die uw leven verlost van het verderf; Die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheden." Ps. 103:1-4. Ik loofde en prees God de gehele weg huiswaarts."

Geen bestaan voor God onder Geest der dienstbaarheid

Misschien vindt u dat ik veel citeer, maar ik wenste wel dat u deze dingen uit uw hoofd en zielsbevindelijk zou kennen, lezer. Dan zou u de met de christenen te Rome de wet een weinig dieper verstaan. Het is mij opgevallen dat velen de verwijsteksten in m'n schrijven zelden of nooit opzoeken. Daarom dus maar af en toe geheel uitschrijven. Nu ik u het leerstellige een weinig uiteen heb gezet, en u heb aangetoond wat enkele van onze godzalige vaders over deze dingen gezegd hebben, willen we nu enkele toepassingen maken vanuit Gods Woord. Maar eerst wil ik dit nog even kort voor u samenvatten. De Geest der dienstbaarheid tot vrede, Die neemt het uit Gods heilige wet en verkondigt het een zondaar tot z'n oordeel. Deze Geest werkt dus het geloof in Gods heilige wet. Deze Geest overtuigd, ontdekt, ontbloot, ontledigd, ontgrond, en doodt tenslotte die gedaagde verkoren zondaar voor Gods Rechterstoel. Deze Geest doet de vloek en doem over de zonden geestelijk beseffen en inleven. Deze Geest doet de toorn en de gramschap Gods over de zonden gevoelen. Deze Geest maakt de zondaar dus niet levend, maar maakt de zonde in zijn hart levend. Onder de heerschappij der wet is dus geen enkel leven, maar slechts het verderf, de benauwdheid, de schrik en vrees, de duisternis, de vloek, de doem, en de dood. Deze Geest brengt de verkoren zondaar aan het einde der wet, om hem Christus als de Vervulde wet te mogen vinden, Rom. 10:4. Deze Geest kan Christus u tot een veroordeling preken middels een onhoudbare nood, waardoor u beseft dat u geheel buiten Christus staat, en zonder het geloof in Hem voor eeuwig verloren gaat. Hierover heeft Maarten Luther gezegd: "Ik ben door het Evangelie aan de wet gestorven." Hoevelen zullen dit nog verstaan...?? Misschien mag ik het u iets verduidelijken vanuit m'n eigen leven. Ik weet het van een dominee die ik een beetje ken, dat zijn ziel gered werd met die woorden uit Psalm 32 vers 1 (ber.). Middels deze woorden werd hij door de Geest der genade in de vrijheid Christi gezet:

*Welzalig hij, wiens zonden zijn vergeven,
Die van de straf voor eeuwig is ontheven,
Wiens wanbedrijf, waardoor hij was bevekt,
Voor 't heilig oog des HEEREN is bedekt.
Welzalig is de mens, wien 't mag gebeuren,
Dat God naar recht hem niet wil schuldig keuren,
En die in 't vroom en ongeveinsd gemoed;
Geen snood bedrog maar blank' oprechtheid voedt.*

Maar ik zal u zeggen, ik ben met deze woorden verloren gegaan voor God. Middels deze woorden trok God mij, nadat ik 15 jaar lang (in een houdbare nood) onder de vloek der wet

gelopen te hebben, in Zijn hemels gericht, en eiste aldaar de gerechtigheid in mijn ziel op. Daar kwam God Zijn heilig Beeld in mij op te eisen, en had ik niets meer tot betaling. Daar verkondigde de Geest der dienstbaarheid tot vreze deze psalm in mijn ziel middels de veroordelende geestelijke kracht die er van Gods heilige wet uitgaat, waardoor deze woorden mij als een verdoemende spiegel werden voorgehouden. Waardoor het als volgt in mijn ziel begon te donderen en bliksemen: *“Rampzalig hij, wiens zonden niet vergeven zijn....”* Geliefde lezer, daar kreeg ik de reden van mijn doodstaat voor God in te leven middels een onhoudbare nood. Op dat moment verging ik van zonden, en wist werkelijk niet meer hoe ik zalig zou moeten worden. Voor mij was het daar een geheel verloren zaak! God eiste betaling en ik had niets meer tot betaling. God eiste heiligheid, en al wat ik had waren slechts blinkende zonden. God eiste gerechtigheid, en ik moest omkomen in m'n ongerechtigheden voor God. Al mijn gerechtigheden werden daar een wegwerpelijk kleed voor God. Ik werd daar gevoerd met smeking en geweent. Het was de Vader Die me trok, en de Geest der dienstbaarheid tot vreze Die mij door Zijn wet ten dode toe verdoemde. Waarop ik met een laatste noodschreeuw verloren moest gaan. O God, wees mij zondaar genadig.

Geest der aanneming tot kinderen

Waarop de dominee tot het HA begon te nodigen, of er nog hoeren en tollenaren waren, zwart van zonden, Christus zoekt gemeenschap met u, en wil met u eten. Dat was een woord op z'n plaats. Want ik verging daar van zonden. Daar kwam ik tot Hem gevloeden, en legde ik me aan Zijn doorboorde voeten. Waarop Hij tot me sprak: *"Neemt, eet, dit is Mijn Lichaam dat voor u verbroken is. Gedenkt en geloof, ...tot een rantsoen en voldoening van al uw bedreven zonden. Doe dat tot Mijn gedachtenis. Dit is de drinkbeker die wij dankzeggende zegenen. Drinkt allen daaruit, gedenkt en geloof..... Ik voor u daar gij anders de eeuwige dood had moeten sterven."* Daar in die stonde, nam Zijn Geest der genade en der gebeden het uit Hem en verkondigde het mijn verloren ziel tot eeuwige zaligheid, blijdschap en vrede. Daar mocht ik Zijn gebraden vlees eten en Zijn vergoten bloed drinken, en mocht ik overhouden, Joh. 6:53-54. Hij was voor mij door het vuur gegaan, dat mocht ik proeven en smaken. Daar werd ik verzadigd van Zijn spijs, en werd ik dronken van Zijn liefde. Daar zag ik mijn lieve Zaligmaker staan door het geloof, Die ik met mijn vele zonden doorstoken had. Weer werd ik een gevoerd met een vloed van (evangelische) tranen, vanwege wat ik Hem had aangedaan. Als ik toen niet door Hem een weinig ondersteund had geworden, dan had mijn aardse tabernakeltje het begeven vanwege die ingestorte liefde. Daar was het alles vrede, vrede met God en met m'n naasten. Daar was ik volkomen bedorven voor de wereld, en kon ik geen zonden meer doen noch verdragen. Mijn Heere en mijn God. Kreeg later nog enkele malen die liefde ingestort. Ik wenste wel dat deze liefde nimmermeer voorbij zou gaan. Maar dat kan niet. Dan zou ik de hemel alrede op deze aarde hebben. Geliefde lezer, let wel! Dit schrijf ik niet uit zelfbedoeling, maar slechts tot eer van Hem Die in mijn plaats wilde staan, waar ik geen bestaan voor God meer had. Wat ik hiermee wil aantonen is, dat de Heilige Geest elke tekst uit Zijn heilig Woord gebruiken kan tot inlijving of tot afsnijding, gebruiken kan tot heil en vrede of tot veroordeling en verdoeming. Wanneer de Heilige Geest het Woord gebruikt tot geestelijke inlijving, dan neemt Hij het uit Christus en verkondigt het Zijn volk tot zaligheid en eeuwige vrede. Dit is de werking van de Geest der genade en der gebeden c.q. de Geest der aanneming tot kinderen. Maar wanneer de Heilige Geest het Woord gebruikt tot geestelijke afsnijding, dan verkondigt Hij het in het hart van een verkoren zondaar middels de veroordelende en verdoemende

geestelijke kracht afkomstig vanuit Gods heilige wet. Geen twee Heilige Geesten dus, maar tweërlei werking gewrocht door God den Heilige Geest. Niet al Gods verlost volk zal dit in hun getuigenis alzo uiteen kunnen zetten. Maar zij allen kunnen er wel van getuigen : “Die in de nood uw Redder is geweest...!” De een zal hieruit spreken middels een kleurig getuigenis van welgekozen woorden, de ander slechts met enkele woorden. *Want het Koninkrijk Gods is niet gelegen in (opgeblazen) woorden, maar in (Goddelijke) kracht, 1 Kor. 4:19-21.*

Enkele voorbeelden en toepassingen vanuit Gods Woord

We noemden u alrede het voorbeeld van de bekering der pinksterlingen op de Pinksterdag. Daarnaast wil ik u nog wijzen op andere Bijbelse bekeringen. Telkens zal ik deze bekeringen voor u proberen te ontleden, om aan te geven, door welke werking van God de Heilige Geest zij geestelijk bearbeidt werden, in het kader van onze uitgangstekst Rom. 8 vers 15.

De moordenaar naast de Heere Jezus - Lukas 23 vers 39-43

En een der kwaaddoeners, die gehangen waren, lasterde Hem, zeggende: Indien Gij de Christus zijt, verlos Uzelven en ons.

De Geest der dienstbaarheid tot vreze schenkt het geloof in Gods heilige wet in hart van de andere moordenaar, en brengt hem aan het einde der wet:

“Maar de andere, antwoordende, bestrafte hem, zeggende: Vreest gij ook God niet, daar gij in hetzelfde oordeel zijt? En wij toch rechtvaardiglijk; want wij ontvangen straf, waardig hetgeen wij gedaan hebben; maar Deze heeft niets onbehoorlijks gedaan.”

De Geest der aanneming tot kinderen werkt het zaligmakende geloof in Jezus in de hel van zijn bestaan:

“En hij zeide tot Jezus: Heere, gedenk mijner, als Gij in Uw Koninkrijk zult gekomen zijn. En Jezus zeide tot hem: Voorwaar, zeg Ik u: Heden zult gij met Mij in het Paradijs zijn.”

De Heere Jezus vindt de uitgeworpen blindgeborene – Joh. 9 vers 24-41

DJK : Hier geeft de blindgeborene er zelf blijk van Christus als zijn zaligmaker nog niet te kennen. Hij was gereinigd naar het aardse, maar nog niet naar het geestelijke. Zijn lichamelijke ogen konden zien, maar zijn geestelijke ogen zaten nog dicht.

“Zij dan riepen voor de tweede maal den mens, die blind geweest was, en zeiden tot hem: Geef God de eer; wij weten, dat deze Mens een zondaar is. Hij dan antwoordde en zeide: Of Hij een zondaar is, weet ik niet; een ding weet ik, dat ik blind was, en nu zie.”

DJK : Hier wordt hij door de dienstbare Joden uitgeworpen uit de synagoge, en vindt Christus buiten de legerplaats. Voor de blindgeborene was geen plaats meer in de godsdienstige herberg der Joden.

“En zij zeiden wederom tot hem: Wat heeft Hij u gedaan? Hoe heeft Hij uw ogen geopend? Hij antwoordde hun: Ik heb het u alrede gezegd, en gij hebt het niet gehoord; wat wilt gij het wederom horen? Wilt gijlieden ook Zijn discipelen worden? Zij gaven hem dan scheldwoorden, en zeiden: Gij zijt Zijn discipel; maar wij zijn discipelen van Mozes. Wij weten,

dat God tot Mozes gesproken heeft; maar Dezen weten wij niet, van waar Hij is. De mens antwoordde, en zeide tot hen: Hierin is immers wat wonders, dat gij niet weet, van waar Hij is, en nochtans heeft Hij mijn ogen geopend. En wij weten, dat God de zondaars niet hoort; maar zo iemand godvruchtig is, en Zijn wil doet, dien hoort Hij. Van alle eeuw is het niet gehoord, dat iemand eens blindgeborenen ogen geopend heeft. Indien Deze van God niet ware, Hij zou niets kunnen doen. Zij antwoordden, en zeiden tot hem: Gij zijt geheel in zonden geboren, en leert gij ons? En zij wierpen hem uit.”

DJK : Christus zoekt en vindt hem buiten de synagoge, en roept hem vervolgens op tot het zaligmakende geloof in de Zone Gods, zoals met name verwoord in 1 Joh. 5:10. De geestelijke inhoud van deze tekst werd door de Geest der dienstbaarheid tot vreeze in zijn hart verkondigt middels de veroordelende kracht van Gods heilige wet. Waarop de (geestelijk nog blinde) blindgeborene met een laatste noodschreeuw om redding en geloof in Hem, als in een punt des tijds verloren gaat voor God. Hier beleefde de blindgeborene wat Luther bedoelde te zeggen met: “Ik ben door het Evangelie aan de wet gestorven”. De inhoud van het Evangelie stond voor hem, maar hij kon niet bij Hem komen door het zaligmakende geloof, omdat hij onder de wet besloten was tot op het geloof in Hem, lees Gal. 3:23, Rom. 7:6b. Hier brengt de Geest der dienstbaarheid tot vreeze de blindgeborene aan het einde der wet, Rom. 10:4. Hij drijft en tuchtigt hem geestelijk tot Jezus, maar schenkt hem geen Jezus. Dat doet de Geest der aanneming tot kinderen!

“Jezus hoorde, dat zij hem uitgeworpen hadden, en hem vindende, zeide Hij tot hem: Gelooft gij in den Zoon van God? Hij antwoordde en zeide: Wie is Hij, Heere, opdat ik in Hem moge geloven?”

DJK : Hier openbaart Christus Zich door Zijn Geest der genade en der gebeden aan de verloren ziel van de blindgeborene. Die Geest der aanneming tot kinderen zal Hem verheerlijken; want Hij zal het uit het Zijne nemen, en zal het u verkondigen, Joh. 16:14. Waarop er dank en aanbidding tot Hem overblijft in het hart van de blindgeborene, dewelke vruchten zijn van het zaligmakende geloof in Jezus Christus.

“En Jezus zeide tot Hem: En gij hebt Hem gezien, en Die met u spreekt, Dezelve is het. En hij zeide: Ik geloof, Heere! En hij aanbad Hem.”

DJK : Hier spreekt Christus hetzelfde oordeel over de dienstbare Joden uit, vanuit het kader van 1 Joh. 5:10, die Hem gedurig voor een Leugenaar hielden. De blindgeborene ging er mee verloren, en werd door Hem behouden. De Farizeeën en Schriftgeleerden wensten niet verloren te gaan voor Hem, en bleven hun behoudenis gedurig zoeken in de wetten van Mozes, waardoor ze voor eeuwig in hun zonden en blindheid bleven en voor eeuwig verloren gingen.

“En Jezus zeide: Ik ben tot een oordeel in deze wereld gekomen, opdat degenen, die niet zien, zien mogen, en die zien, blind worden. En dit hoorden enigen uit de Farizeeën, die bij Hem waren, en zeiden tot Hem: Zijn wij dan ook blind? Jezus zeide tot hen: Indien gij blind waart, zo zoudt gij geen zonde hebben; maar nu zegt gij: Wij zien; zo blijft dan uw zonde.”

De krachtdadige bekering van de Stokbewaarder, Hand. 16 vers 19-34

DJK : Wat gelooft gij van de voorzienigheid Gods? Paulus en Silas worden onder de toelating Gods gevangen genomen, en God gebruikt hun psalmzang en prediking tot bekering van een heidense stokbewaarder.

“Als nu de heren van dezelve zagen, dat de hoop huns gewins weg was, grepen zij Paulus en Silas, en trokken hen naar de markt voor de oversten. En als zij hen tot de hoofdmannen gebracht hadden, zeiden zij: Deze mensen beroeren onze stad, daar zij Joden zijn. En zij verkondigen zeden, die ons niet geoorloofd zijn aan te nemen noch te doen, alzo wij Romeinen zijn. En de schare stond gezamenlijk tegen hen op; en de hoofdmannen, hun de klederen afgescheurd hebbende, bevalen hen te geselen. En als zij hun vele slagen gegeven hadden, wierpen zij hen in de gevangenis, en geboden den stokbewaarder, dat hij hen zekerlijk bewaren zou. Dewelke, zulk een gebod ontvangen hebbende, wierp hen in den binnensten kerker, en verzekerde hun voeten in de stok.”

Of veracht gij den rijkdom Zijner goedertierenheid, en verdraagzaamheid, en lankmoedigheid, niet wetende, dat de goedertierenheid Gods u tot bekering leidt? (Rom. 2:4). Weet u wat de goedertierenheden des Heeren waren in het leven van deze heidense stokbewaarder, lezer? Een grote aardbeving!

“En omtrent den middernacht baden Paulus en Silas, en zongen Gode lofzangen en de gevangenen hoorden naar hen. En er geschiedde snellijk een grote aardbeving, alzo dat de fundamenten des kerkers bewogen werden; en terstond werden al de deuren geopend, en de banden van allen werden los.”

DJK : De Geest der dienstbaarheid tot vreze schenkt het geloof in Gods heilige wet in hart van deze stokbewaarder, en brengt hem middels een onhoudbare nood aan het einde der wet. Hij drijft en tuchtigt hem geestelijk tot het geloof in Jezus Christus, maar schenkt hem geen Jezus. (Dat doet de Geest der aanneming tot kinderen!)

“En de stokbewaarder, wakker geworden zijnde, en ziende de deuren der gevangenis geopend, trok een zwaard, en zou zichzelf omgebracht hebben, menende, dat de gevangenen ontvloden waren.”

De stokbewaarder in zijn uiterste doet een laatste noodschreeuw om redding.

“Maar Paulus riep met grote stem, zeggende: Doe uzelf geen kwaad; want wij zijn allen hier. En als hij licht geëist had, sprong hij in, en werd zeer bevende, en viel voor Paulus en Silas neder aan de voeten; En hen buiten gebracht hebbende, zeide hij: Lieve heren, wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?”

De Geest der genade en der gebeden neemt het uit Christus en verkondigt het tot heil en vrede in het hart van deze stokbewaarder. Hiertoe gebruikt hij de prediking van Zijn dienstknechten.

“En zij zeiden: Geloof in den Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden, gij en uw huis. En zij spraken tot hem het woord des Heeren, en tot allen, die in zijn huis waren.”

Dankbaarheid en aanbidding in het hart van de stokbewaarder en de zijnen. De inhoud van de profetie van Petrus op de Pinksterdag “Want u komt de belofte toe en uw kinderen”, was heerlijk uitgekomen in het leven van deze verkoren stokbewaarder. God werkte dit door de verkondiging van Wet en Evangelie. Dat blijkt namelijk uit zijn werken der liefden, Jak. 2:24. Dewelken vruchten zijn van het zaligmakende geloof in Jezus Christus; de stokbewaarder wast de striemen van de gezeselde ruggen van Gods dienstknechten. Uw volk is mijn volk, en uw God mijn God...!! Vergelijk Efeze 4 vers 1-6.

“En hij nam hen tot zich in dezelve ure des nachts, en wies hen van de striemen; en hij werd terstond gedoopt, en al de zijnen. En hij bracht hen in zijn huis, en zette hun de tafel voor, en verheugde zich, dat hij met al zijn huis aan God gelovig geworden was.”

De prediking van Petrus in het huis van Cornelius – Handelingen 10:39-48.

DJK : Cornelius deed een beroep op de apostel Petrus, waar God vanaf wist! Petrus wordt heilig werkzaam gemaakt met de bede van Cornelius: ‘Kom over en help!’ Petrus komt bij Cornelius en begint het Woord Gods te verkondigen.

“En wij zijn getuigen van al hetgeen Hij gedaan heeft, beide in het Joodse land en te Jeruzalem; Welken zij gedood hebben, Hem hangende aan het hout. Dezen heeft God opgewekt ten derden dage, en gegeven, dat Hij openbaar zou worden; Niet al den volke, maar den getuigen, die van God te voren verkoren waren, ons namelijk, die met Hem gegeten en gedronken hebben, nadat Hij uit de doden opgestaan was. En heeft ons geboden den volke te prediken, en te betuigen, dat Hij is Degene, Die van God verordend is tot een Rechter van levenden en doden. Dezen geven getuigenis al de profeten, dat een iegelijk, die in Hem gelooft, vergeving der zonden ontvangen zal door Zijn Naam.”

DJK : De Heilige Geest viel op hen allen, door tweërlei werking. Hij overtuigde hen van zonde, ongelooft en oordeel, door de Geest der dienstbaarheid tot vrede. Deze maakt plaats en ruimte voor het werk van de Geest der aanneming tot kinderen. De Heilige Geest gebruikt de prediking des Woords altijd door de geestelijke bediening van Wet en Evangelie. Tot geestelijke veroordeling, vervloeking en doding & tot geestelijke vrijmaking en verlossing. In deze genoemde volgorde, en nooit andersom!

“Als Petrus nog deze woorden sprak, viel de Heilige Geest op allen, die het Woord hoorden. En de gelovigen, die uit de besnijdenis waren, zovelen als met Petrus gekomen waren, ontzetten zich, dat de gave des Heiligen Geestes ook op de heidenen uitgestort werd.”

DJK : Vrucht van het zaligmakende geloof in Jezus Christus: lofprijzing en het grootmaken van God, door de dankbaarheid en aanbidding die in het verlost hart overvloeiende is tot Goddrie-enig.

“Want zij hoorden hen spreken met vreemde talen, en God groot maken. Toen antwoordde Petrus: Kan ook iemand het water weren, dat dezen niet gedoopt zouden worden, welke den Heiligen Geest ontvangen hebben, gelijk als ook wij? En hij beval, dat zij zouden gedoopt worden in den Naam des Heeren.”

DJK : Vergelijk Lukas 24:29. Want waar twee of drie vergaderd zijn in Mijn Naam, daar ben Ik in het midden van hen, Matth. 18:20. Daar daalt de hemel af op deze vervloekte aarde, en zou Zijn lieve volk wensen dat de kerk nooit meer uitging.

“Toen baden zij hem, dat hij enige dagen bij hen wilde blijven.”

Wordt DV binnenkort verder uitgewerkt...

D.J. Kleen